

ÉLETTÜNK

XXIII. évf. 9. szám (23. Jahrg. Nr. 9.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1991. szeptember.

„Veletek akarom járni az utat...”

II. János Pál pápa első beszéde magyar földön

A Szentatya 1991. augusztus 16-án, pénteken délelőtt 11 órakor érkezett meg a budapesti Ferihegy I. repülőtérre. Szokása szerint itt is megcsókolta a földet, majd fogadta a magyar katolikus egyház és az állam megjelent képviselőinek köszöntését. Megköszönve a meleg fogadtatást, az alábbi beszédet mondta:

Amikor néhány perccel ezelőtt megcsókoltam hazátok földjét, azt akartam kifejezni, ami most eltölti szívemet; a nagyrabecsülést országokotok iránt, a bensőséges örömet, hogy itt lehetek köztetek, és az őszinte vágyat, hogy veletek járassam azt az utat, amely Magyarországot a jobb jövő felé vezet. Ismerem ezt a földet, széles síkságaitok szépségét és termékenységét, e bátor nép nagylelkűségét, és azt a kulturális és művészi örökséget, amely történelmeteket oly gazdaggá teszi.

Látogatásom ezeket az érzelmeket akarja kifejezni. Jól tudom, mennyire örültek annak, hogy ismét szabadon láthatjátok vendégül barátaitokat, mindnyájukat, bárhol jönnék is – és remélem, hogy engem is közéjük soroltok. Emlékszem, amikor 1988 augusztusában meghívtak, hogy látogassam meg hazátokat, ezt a meghívást a közelgő szabadság korszakának első jeleként fogadtátok. Három esztendő múlt el, s most örülök, hogy itt lehetek, és megoszthatom veletek a kivívott szabadság örömét. Persze, időközben azt is megtapasztalhattátok már, hogy a szabadság felé vezető haladás nincs kockázat nélkül, hogy meg kell fizetni az árát, s ez bizony igen nagy is lehet. Most már jól tudjátok, hogy a szabadság új légköre egymagában még nem oldja meg életetek minden problémáját.

A múlt században egyik költőtök azt írta, hogy „az ég egy kincset ad minden hazának”, és hozzátette, hogy a ti hazátok kincse „egy szentelt fájdalom” (Eötvös József). Mennyi fájdalom nyomta rá bélyegét hazátokra! Hány hadsereg sorakozott föl ezen a síkságon Buda várával szemben! Hány tűzvész festette vörösre ezt a látóhatárt! Mennyi vér és könny öntözte ezeket a földeket! De ez az ősi fájdalom „szentelt fájdalom”, mert nem maradt meddő szomorúság. Elődeitek gyakran ismételték a hagyományossá vált mondást: „Él magyar, áll Buda még!” (Kisfaludy Károly). Ezt a derűs biztosságot első szent királyotok hite oltotta belétek, aki egy fájdalmas pillanatban így kiáltott fel: „Ha Isten velem, ki ellenem?” Törhetetlen népetek ezért tudta minden nagy nemzeti csapás után újra kezdeni az ország felépítését. Sőt, elődeitek nemcsak azt állították helyre, ami elpusztult. Nem menekültek a múltba, ha-

nem mindig valami újat akartak építeni, olyant, ami jobban megfelel az új lehetőségeknek és követelményeknek.

A MAGYAROK NAGY BARÁTJA

Foto: MTI, Szobellédy

Magam is osztozom veletek hagyományaitokban és együttes erőfeszítéseitekben egy boldogabb és emberibb jövőért, hiszen a lengyel nép fia vagyok; népem történetének sok közös vonása van a magyar történelmmel. Európának abból a részéből származom én is, amely szintén egy új korszak küszöbén áll, és remélem, hogy részt vehet az egymással szolidaritást vállaló népek közösségében.

Kedves Testvéreim, a rettenetes háború és a rákövetkező évtizedek szörnyű pusztulást okoztak országokban. De most lehetővé vált, hogy a múlt romjain új világot építsetek, követve elődeitek példáját, akik sohasem engedték kialudni a reménység lángját. Minden nemzeti sorscsapás után megvolt bennük a bátorság és az erő az újrakezdéshez, életük megújításához.

Jobbra akarjátok fordítani hazátok sorsát, de nem akartok visszatérni a múlt korszerűtlenné vált életformáihoz, bármilyen szépnek látszott is valaha. Azt a feladatot tűztétek magatok elé, hogy új otthont építsetek föl, amelyben a jövő nemzedékek boldogan nevelkedhetnek. Türelmes odaadással fáradoztok e feladat teljesítésén. Azért jöttem hozzátok, kedves Testvéreim, hogy ebben a fáradságos munkában szóval és imával segítssek titeket.

Magyarország fiai és leányai! Aki hozzátok szól, honfitársatoknak érzi magát, mert neki is ugyanez a sors jutott osztályrészül. A pápa megosztja veletek örömeiteket és szenvedéseiteket, terveiteket és erőfeszítéseiteket egy szebb jövő építése érdekében. Szívembe

zárt titeket. Szavai Krisztus „örömhíréből”, az egyház hitéből fakadnak. Az egyház pedig jól ismeri azt „az örömet és reményt, szomorúságot és gondot, amelyet körünkben az emberek, különösen a szegények és a szenvedők éreznek”. (Gaudium et spes, 1.)

Az idők folyamán gyakran kellett megküzdnetek külső ellenséggel, hogy megvédjétek nemzeti függetlenségeteket. A magyar történelem jól ismeri az idegen megszállások keserveit, de a bátor szabadságharcokat is, még ha azok tragikusan értek is véget. Hazátok most teljes függetlenséget vívott ki, és szabadon építhetitek a nemzet életét. Most azonban újabb ellenségek jelennek meg a láthatáron, másféle nehézségeket kell legyőznötök, más ábrándokat szétoszlatnotok. A társadalom belső nehézségeire gondolok, az egyes személyek és csoportok önző érdekeire, amelyek szembefordítják egymással az embereket. Történelmetek arra tanít, hogy mindez a jövőtök sodorhatja vesztélybe, és meghiúsíthatja erőfeszítéseiteket egy igazságosabb és emberibb társadalomért.

Amikor az egység, az igazságosság és a béke megteremtésére szólítalak fel benneteket, jól tudom, hogy mindez nem jöhet létre pusztán politikai és gazdasági tárgyalások eredményeként, s elérésükhöz nem elegendők az előnyös kompromisszumok. Az igazságosság és a béke – mely a valóban emberi társadalomnak elengedhetetlen követelménye – csak azokra a végső és örök erkölcsi értékekre épülhet, amelyek minden emberi élet alapját alkotják.

Kelős cél vezetett, hogy ellátogassak hazátokba. Részben azért jöttem, hogy megerősítem hitükben testvéreimet, akik az egyházhoz tartoznak. Részben pedig azért, hogy minden magyarnak feltárjam a keresztény világszemléletet, „az emberi személy megmentése és az emberi társadalom felépítése” érdekében. Azért jöttem el, hogy megtapasztaljam: milyen odaadóan munkálkodtok hazátok újjáépítésén; hogy megosszam örömeitököt és gondjaitokat, és felkínáljam nektek a hit mérhetetlen erejét.

A vallásos életfelfogást tárom elétek, hiszen csupán ez lehet hatékony elindítója hazátok újjászületésének. Fölkínálom ezt mindnyájatoknak, a zsinat szavai szerint „nemcsak az egyház fiaihoz szólva, nem is csak azokhoz, akik Krisztus hívei, hanem különbség nélkül minden emberhez fordulva”. (Gaudium et spes, 2.) Hogyan is tudnánk valóban felismerni, mi válik igazán javunkra, ha nem hallgatunk Őreá, aki teremtett bennünket, és nálunk jobban tudja, mire van szükségünk? Hogyan is tudnánk pillanatnyi, kicsinyes, önző érdekeinken tülemelkedve igazi javunkat és a közjót felismerni, ha nem imádjuk Istent, aki a maga képére és hasonlatosságára teremtett minket, és arra hívott, hogy egyre tökéletesebben felragyogjon bennünk ez az isteni képmás?

Jól tudjuk azonban, milyen gyöngék vagyunk ahhoz, hogy el'ogadjuk a szabadító igazságot, amely képessé tesz arra, hogy lelkiismeretünk szavát követve igazságosságban éljünk. Csak a magunk erejével nem érhetjük el azt, ami az Istenhez való békéhez vezethet el bennünket. Azért is jöttem hát, hogy együtt imádkozzam veletek. Közös imádságunk szívünk legszentebb vágyait szólaltatja meg

Bízom benne, hogy a magyarok milliói egyesülnek imádságunkkal, azért, hogy eredményes legyen munkátok, amellyel a küszöbön álló új évezrednek egy még szebb Magyarországot igyekeztek építeni.

„Isten, áldd meg a magyart!” – fejezte be beszédét a Szentatya magyarul.

Emeljük föl esdő szavunkat a békéért!

A MAGYAR PÜSPÖKI KAR NYILATKOZATÁBÓL

Mély megrendüléssel és aggodással értesültünk a világpolitikában bekövetkezett újabb fejleményekről. Annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy a Szovjetunióban zajló események az igazságosság és a béke jegyében mennek végbe. Hiszszük, hogy e hatalmas nép vezetői átértzik felelősségüket s a rájuk ruházott hatalommal vissza nem élve olyan életkörülményeket biztosítanak mindenki számára, hogy békességben és szabadságban fejtheti ki önmagát és gyakorolhatja hitét, meggyőződését... Tudva és átérzve a szorongatásban élők fájdalmát és bizonytalanságát arra szólítjuk fel minden hívűnket, hogy kérje Istent: őrizze meg a békét! Emeljük fel esdő szavunkat, hogy az események ne követeljenek véráldozatot, hiszen sokat szenvedett és annyi megpróbáltatást átélt világunk csak a béke, a megértés, a szolidaritás és a szeretet jegyében folytathatja az elmúlt évtizedben megkezdett útját... (1991. aug. 20.)

Vasárnapi gondolatok

FIATALOKNAK

AZ ÉVKÖZI 23. VASÁRNAPRA
(szeptember 8.)

„Visszatértek a Genezáret-tó felé tartott... itt egy süketnémát vittek hozzá és kérték, tegye rá a kezét.” (Mk 7, 31—32)

Valószínűleg nem tudták megértetni a süketnémával, kicsoda jár erre felé, hogy segíthet rajta, különben biztosan maga ment volna Jézushoz, kérését jelbeszéddel mutatva. Nem valószínű, hogy depressziós lett volna, aki nem tud reménykedni valamilyen fordulatban — de ez is előfordulhat. Néha másoknak — nekiünk is — kell „valakit” Istenhez vezetniük és segítségét kérniük.

Az itt meg nem nevezett embereknek szimpatikusan mély volt a hitük. Nem kértek csodát, nem kértek szavakat, csak egyetlen mozdulatot...

Akkoriban hittek még abban, hogy kézzel és lájjal az ember lelki ereje, lelki-sége átszáll a másik emberre (emberbe). Korunkban e szokás — néhány egyházi szertartást kivéve — kihalt. S nem is hiszünk lelkiességünk ilyen értelmű közlésének szükségességében. Vagy nincs mit átadjunk?...

AZ ÉVKÖZI 24. VASÁRNAPRA
(szeptember 15.)

„(Péter válaszolt: 'Te vagy a Messiás'). Akkor Jézus lelkükre kötötte, ezt senkinek se mondják el róla. Ezután arról beszélt: az Emberfiának sokat kell szenvednie.” (Mk 8,30)

Korabeli emberek elvárása az volt: a Messiás őrzi ki a zsidó népet leigázó rómaiakat és teremtsen egy dicsőséges politikai független „messiási birodalmat”. Emberileg valami nagyszerűnek kellett (volna) ennek lennie, ahol nincs igazságtalanság, megaláztatás, szegénység, bűn. A konfliktus előre programozott voltát csupán Jézus ismerte egészen: az Ő feladata, amit az Atyától kapott, egészen más volt...

Első lépésként kiérleli Jézus a tanítványokban a felismerést: Ő az Istentől küldött megváltó, a Messiás. Ha ezt az apostolok kikürtölnék, rögtön megválnának Jézust lázadással... Azért kér titoktartást.

Második lépésként szól Jézus a jövődől szenvedésről. Még nem értik, értelmét sem látják a szenvedésnek, a halálnak. Embernek ez nem is könnyű. S nekiünk?

AZ ÉVKÖZI 25. VASÁRNAPRA
(szeptember 22.)

„Az Emberfia emberek kezébe kerül és megölik, de harmadnapra feltámad.” (Mk 9,31)

Jézus időnként előveszi a kellemetlen témát, „szoktatja” tanítványait. Azok egyáltalán nem örülnek a tanítás e részének, nem is akarnak vele foglalkozni. Keresnek maguknak kellemesebb témát, arról beszélgetnek. Magunkra ismerünk?

Felmerült bennük (talán) a gondolat: mi lesz velünk, ha Jézus meghal? Nekiünk is meg kell vele halni?...

Ami egyáltalán nem fért a fejükbe: a feltámadás. Onnan emberfia még nem jött vissza, hogyan jöhetne vissza az Emberfia? Jézus csodái sem segítettek hitükön — vagy hitetlenségükön. Jézus ereje élet és halál fölött? Addig még hosszú az út... S nálunk...?

AZ ÉVKÖZI 26. VASÁRNAPRA
(szeptember 29.)

(Megtiltottuk neki az ördögűzést, mert nem tart velünk.) Jézus így válaszolt: „Ne tiltsátok meg neki! Aki az én nevemben csodát tesz, nem fog egyházműnyen szidalmazni engem.” (Mk 9,39)

Emberek, csoportok sajátossága: ha úgy gondolják, érzik, látják... hogy ők kiváltságosak, eltérnek az átlagtól, többet kaptak, mint a többiek, féltékenyen vigyáznak kiváltságaikra és mindenkit távol tartanak tevékenységük területéről, aki szerintük „nem odavaló”.

Jézus megtanít „Isten szemszögéből” nézni a dolgokat: mindenki, aki jót tesz, az Atya akaratát valósítja a világban. Aki ezt Jézus nevében teszi, még inkább. Azért nem kell megtiltani az ilyen tevékenységet — úgyis olyan kevesen vannak, akik Jézus nevében tesznek jót.

Az apostolok — magában véve helyesen — abból indultak ki: az illetőnek nincs meghívása, megbízása Jézustól. Az is igaz: visszaélhet vele, saját hasznára. A „jó Istennek” annyira fontos, hogy jót cselekedjenek az emberek, hogy negatív melléktermékeket is eltűr. (Ez nem egyenlő a „cél szentesíti az eszközt”-zel.) Csupán tudja, hogy ahol gyalulnak, ott forgács is keletkezik...

Korunkban gyakran nem tesszük a jót, nehogy szemünkre hányassék a keletkezett forgács...

AZ ÉVKÖZI 27. VASÁRNAPRA
(október 6.)

Jézus megkérdezte a farizeusoktól: „Mózes mit parancsolt nektek?” Azt felelték: „Mózes megengedte, hogy válólevéllel elbocsássuk az asszonyt.” (Mk 10,3—4)

Mózes idejében az volt a szokás: ha a férj megúnta a feleségét, vagy nem egyezett vele, egyszerűen elbocsáthatta. Rosszabb esetben elzavarta házától. Elképzelhető, milyen szörnyű helyzetbe került egy asszony ilyenkor — akkor is, ha nem követett el semmi olyant, ami — korabeli szokás szerint — indokolhatta volna az „elbocsátást”.

Ilyen esetben önkéntelenül felmerül a kérdés: vajon nincs-e az asszony részéről házasságtörés a dolog mögött? Ilyen fajta gyanúsítások, rágalom tovább súlyosbították az asszony helyzetét.

Mózes tudta: hiába tiltaná meg teljesen az elbocsátást, nem tartanák meg. Ismerte övét... Törvénybe fektette, hogy levélben indokolja meg a férj az elbocsátást. Ha nem állt fenn a házasságtörés ténye, hazugságot már nem foglalt mindenki írásba. Így részben tudott Mózes segíteni a jogtalanságon.

Azt viszont vajmi kevesen kezdték: mi az Isten akaratában ebben a kérdésben? Nem is tartották fontosnak... Itt a baj!

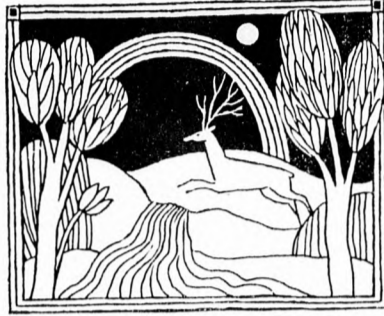
AZ ÉVKÖZI 28. VASÁRNAPRA
(október 13.)

Jézus így válaszolt (a gazdag ifjúnak): „Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egyedül az Isten. Ismered a parancsokat: ne ölj...” (Mk 10,18-19)

Jézus rámutat a különbségre, ami a „jó ember” és Isten jósága között van. Aki keresi e különbséget, meg is találja.

Az emberek emberi mércével mérik (az emberi) jóságot. Ezért süllyed a jóság gyakran oly alacsonyra. Elfelejtik azon-

Kedves lányok és fiúk, amikor azt az evangéliumi részt olvastam, amit Márk evangelista mond el (8, 27—35) és az egyház az évközi 24. vasárnapon, szeptember 15-én olvastat fel nekünk, szentföldi képeim közül előkapartam azt, amely ennek az eseménynek hagyomány szerinti színhelyét ábrázolja. Nagy, magas sziklás hegyoldal, benne hatalmas barlang. A hegyoldalból fakad a Jordán egyik eredete, mely a hegyoldal lábánál kis tóvá szélesülő me-

derbe zuhog. Itt valamikor Pán istennek, a természet istenének volt szentélye és ligete. Fülöp Caesarea ez a hely, vagy más nevén Banyas. Nagyon szerettem ezt a helyet. Jó volt itt félrevonulni oda a Jordán patakjának partjára, a fák közé, ahová már nem mentek el a zarándokok, leülni egy kőre és a víz csobogásából kihallani 2000 év távlatából

GYERMEKEKNEK

Testvérkéim, szeptember 8-án, az évközi 23. vasárnapon azt mondja el nekünk Szent Márk (7,31—37), hogyan gyógyított meg Jézus egy süketnémát. Nem magától ment az oda Jézushoz, talán azt sem tudta, ki ő. Odavitték — és kérték gyógyítsa meg. És Jézus mit csinált? Ujját fülébe

ban: az emberi jóságnak az isteni jóság szerint kell(ene) orientálódnia. Akkor az és olyan marad, aminek lennie kell — a tökéletlenségek ellenére.

Egyik előfeltétele a jóságnak: ne tegyük a rosszat. A Tíz parancsolat ma is érvényben van és marad. Sajnos a bűnügyi statisztikák mutatják: mennyi rosszat követnek el az emberek... S még (sajnos egyházi körökben is elvétve) arról beszélnek: nincs bűn, ördög, pokol...?

Nem szabad figyelmen kívül hagyni: az igazi jóságot Isten adja, ajándékozta nekünk — elsősorban...

Fejős Ottó

Jézus hangját, amint tanítványait, engem, titeket is megkérdez: „Kinek tartotok ti engem?”

Vajon mit válaszolunk az Úrnak? Bizony nem könnyű kérdés ez! A világ körülöttünk nem tartja fontosnak a megváltást, a teológusok vitatkoznak arról, mit hogyan kell érteni a Szentírásban, a hittanórákon sokszor inkább csak arról beszélünk, hogyan kell keresztényhez méltóan élni, mint hitünk alapjairól. Vajon tudjuk-e őszintén, hittel mondani: „Te Krisztus vagy, az élő Isten Fia, a Megváltó!”

Tudjuk, hisszük-e igazán?

Tudni — tudhatjuk-e valójában? Honnan tudhatjuk? Igen, Jézus mondta. De — bizonyítottan nincs — csak a feltámadás — azt is mondják, leírták —. Látjátok, ez is olyan titok, mint amiről az Életünk előző számában beszélgettünk. Ésszel fel nem foghatjuk, tudni, bizonyítani soha nem lehet. Csak egyet lehet: hinni — annyira hinni, hogy már szinte tudjuk.

És amikor sok a kísértés, sok a nehézség, amikor mintha inogna hitünk, csak egyet kell és lehet tennünk: elzarándokolni az Úrhoz, ráhajtani fejünket kezére és könnyörögve mondani: „Hiszszek, Uram, segíts az én hitetlenségemen!”

dugta, megnyalozott ujjával megérintette ajkát, fohászkozott az Atyához és így szólt: Effeta! azaz: nyílj meg! Ezt a szót mindannyian hallottuk már életünkben, csak akkor még mi is süketek voltunk rá. Amikor megkeresztelték bennünket, a pap ezzel a szóval hívott fel bennünket, hogy tartsuk fülünket mindig nyitva arra, akarjuk meghallani azt, amit Isten mond nekünk — és hogy szánk is mindig nyitva álljon az Isten dicséretére.

Mert azt tudjátok, ugye, hogy a Jóisten szól hozzánk? Csak oda kell figyelni! Amikor imádkozunk, amikor gondolkodunk: hogyan — mit csináljunk, a jó Isten súgja nekünk, mit, hogyan tegyünk. Nem csak magunktól tesszük, amit teszünk, hanem a Jóisten eszünkbe juttatja, mit mondtak szüleink, mit hallottunk a hittanórán, a templomban — és tudjuk, mit hogyan kell tennünk. Észrevétlenül súgja meg nekünk a mennyei Atya. De amikor valami rosszat akarunk elkövetni, ugye akkor is valami súgja a szívünkben: ne tedd! A lelkiismeretünk szava a jó Isten szava ám! Hallgassatok a mennyei Atyára!

De ne csak hallgassatok rá, hanem beszéljétek is Vele! Mondjátok el neki, ami fáj, köszönjétek meg, ami jó, újságoljátok el neki, ami érdekes történet veletek — legyetek jóba a mi Atyánkkal!

És beszéljétek róla — másoknak! Nem erőszakosan, nem sokat. Egy-egy mondat a minket szerető Atyáról nagyon tud ám másokon, bánatos, szomorú embereken segíteni!

Ismeritek azt a szobrot, ahol három majom ül, egyik befedi a két kezével a szemét, a másik a fülét, a harmadik a száját: „Ne láss, ne hallj, ne szólj!” — vagyis ne törődj másokkal. Ti testvérkéim, ne legyetek majmocskák, hanem az Isten gyermekei, akik azért kapták szemüket, fülüket, szájukat, hogy azt használják — jóra használják!

Julika néni (Bécsből)

Ki igen sokféle akar lenni, alig lehet tökéletes egyféle.
Széchenyi István

A Szentatya látogatása Magyarországon

MEGÉRKEZÉS A BUDAPESTI FERIHEGYI REPÜLŐTÉRRE

Esztergom

1991. AUGUSZTUS 16. PÉNTEK

A Ferihegyi repülőtérrel a pápa helikopteren tette meg az utat Esztergomba, a magyar prímások székvárosába. A bazilika előtti hatalmas téren tartott szentmisére 1400 pap és 1700 szerzetesnő kapott meghívást, a szentberzsd is elsősorban hozzájuk szólt.

Most, amikor a szabadság visszatért, komoly gondot okoz, hogy létszámban annyira megfogyatkoztatok. Az „aratás” több munkásra van szükség: papokra, szerzetesekre és szerzetesnőkre, akik vállalják az új evangelizáció jeladatát történelmetek mostani ígéretes pillanatában. Ne kételkedjétek! Ma sem hiányoznak a nagylelkű fiatalok, akik készségesen követik Isten szavát, amelylyel „szőlőjébe” hívja őket. Ha a hívő szavát „közvetíteni” tudjátok azzal,

A BAZILIKA OSZLOPCSARNOKÁBAN A SZENTMISE ALATT

hogy élő tanúságot tesztek a Krisztusnak és evangéliumának való teljes odaadásról; ha veletek együtt Isten egész népe szüntelenül kérni tudja „az aratás Urát”, akkor a magyar egyházban ismét lesznek elégséges számban olyanok, akik teljes odaadással hirdetik az Evangéliumot a küszöbön álló harmadik évezred nemzedékeinek...

Krisztus kiválasztott titeket és küldetést adott arra, hogy hirdessétek szavát s tegyétek tanúságot a keresztény hitről, amelyet az edyház őriz. Krisztus úgy küld benneteket, mint bárányokat a farkasok közé, hogy a kereszt titeket jelenvalóvá tegyék abban a környezetben, amelyben éltek. Kövessétek Szent Gellért és Szent Adalbert hittérítő buzgóságát.

Kit ne rendítene meg egy ilyen fel-

A pápalátogatás beszámolóját Szamosi József állította össze. A felvételeket Bókay László és Fábrián Lajos, az „Új Ember” munkatársa készítette, a budapestieket Fejős Ottó.

adat, sőt ki ne rettenne vissza tőle? Ki volna képes arra, hogy következetesen, maradéktalan odaadással teljesítse kereszténységének minden követelményét? Kit ne bátortalanítanak a tényleges nehézségek: a létszámbély, az öregség, a betegség, a szükséges szervezethez és struktúráknak meg az anyagi fedezetnek a hiánya? Ki ne venné észre, mennyi hátrány okoz a bizonytalanság és a tétovázás, amely akárhányszor nemcsak a társadalomban, hanem az egyházon belül is jelentkezik?

Ennek ellenére azt mondom nektek: Ne csüggedjétek el! Kevésbé és gyöngeségeitek megtapasztalása alkalmat nyújthat arra, hogy Isten segítségét és kegyelmének különös gazdagságát felismerhessétek. Ime: a feltámadt Krisztus mellett áll és megújítja felszólítását: „Ne féljétek!” Mivel Krisztus, aki küld bennünket, erős és velünk van, Szent Pállal elmondhatjuk: „amikor gyengék vagyunk, akkor vagyunk erősek”...

A sajtónak kiadott esztergomi beszédében nincs szó Mindszentyről, Esztergom mártír hercegprímásáról s ezt sokan meglepőnek találták. Még a helikopterúton a német tévé egyik tudósítója ezt szóvá is tette. Mindenesetre homíliájában betoldva a Szentatya ezt mondta:

„Esztergomi találkozásunk alkalmával megemlékezem Mindszenty József bíborosról, akit olyannyira szeretek és tisztellek s aki egészen különös módon bizonyította hűségét egyháza és hazája iránt. Nevét mindig áldva fogjuk tisztelni”.

Az esztergomi szentmisén Angelo Sodano érsek, vatikáni államtitkár, Paskai bíboros prímás és Kada Lajos érsek mellett — aki egyúttal tolmácsolta a pápa idegen nyelvű szövegeit —, jelen volt a teljes Magyar Püspöki Kar, a szomszédos országokból a nagyszombati érsek, a roznányi püspök, Reizer Pál szatmári püspök és sokan mások, összesen mintegy 32 főpap.

A szentmise után a pápa a Bazilika kriptájában láthatóan elmélyülve imádkozott Mindszenty bíboros hercegprímás sírjánál.

Esztergomból a Szentatya hajón érkezett Budapestre. A Lánchídnál lépett partra és a pápamobillal érkezett a Parlamenthez, ahol sokezer főnyi tömeg fogadta nagy tapsal, éljenzéssel, pápai és magyar zászlócskával integetve. A Parlamentben Göncz Árpád köztársasági elnökkel, majd Antall József kormányfővel folytatott négy szemközti eszmecsere. Velük együtt jelent meg a több tízezerre dagadt tömeg előtt és magyar nyelven szólt hozzájuk:

Kedves magyar testvéreim!

Szeretettel köszöntelek mindnyájaitokat, akik itt a parlament előtt összegyűltetek. Hálat adok Istennek azért, hogy eljutottatok az igazi szabadsághoz, mégpedig vértelenül. Ne felejtsetek azonban, hogy az ember szabadsága az Isten szeretetéből származik és csak a szeretetben bontakozhat ki teljesen. A szeretet Istenének áldását kérem rátok, hogy életetek legyen és egyre bőségesebb legyen.

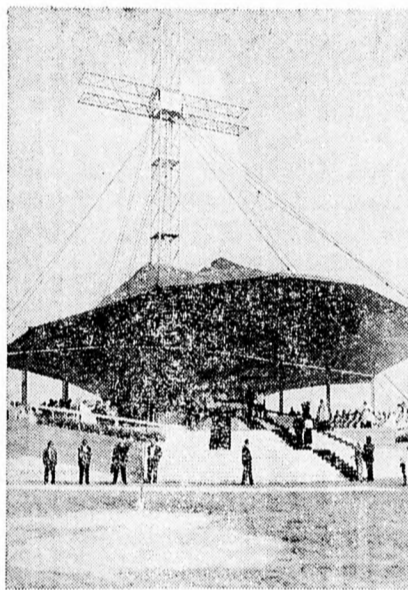
Dicsérettessék a Jézus Krisztus!

Ezután olasz nyelven folytatva kért bocsánatot a magyaroktól, amiért rosszul beszélt a nyelvüket. Ehhez hozzá tette: a lengyel és magyar népet „unokatestvéreknek” szokás tekinteni, ő maga azonban magyar nyelvtudásával, sajnos, nem jó unokatestvér.

Pécs

AUGUSZTUS 17. SZOMBAT

Budapestről ismét helikopter vitte a Szentatyát Pécsre, ahol a Pogány-i repülőtérre a pápai szentmisén mintegy 60 ezer ember (többré számítottak!) vett részt. Sokan közülük Horvátországból, Szlovéniából, a jugoszláv Vajdaságból és Erdélyből jöttek. Külön köszöntötte a pápa Kuharics Lóborost, Zágráb érsekét, hangsúlyozva, hogy ismeri és támogatja a horvát nép jogos kívánságait és reméli: a közeli jövőben hozzájuk is ellátogathat. Szavait a jugoszláv hívek hatalmas éljenzéssel fogadták. Név szerint említette a pápa a jelenlévő főpásztorok közül többek között Péntes János szabadkai püspököt és Jakab Antal ny. gyulafehérvári püspököt. Hiányzott azonban a főpapok közül, jóllehet számítottak jövetelére, Bálint Lajos gyulafehérvári érsek, akinek kijövetelét a román hatóságok lehetetlenné tették és

A PÉCSI OLTÁRÉPÍTMÉNY

még az erdélyi magyar zarándokok útiköltségeit is az utolsó pillanatban kifizetésére emelték.

Megérkezésekor a Szentatyát Mayer Mihály pécsi megyéspüspök köszöntötte rövid, de a helyhez s alkalomhoz illő beszéddel:

„Annak az egyházmegyének területéről jön tiszteletteljes köszöntésem, ahonnan annak idején Szent István királyunk elküldte Asztrik pécsvárad apátot II. Szilveszter pápához, hogy elhozza az ország függetlenségét jelképező koronát, amelyet azóta is „Szentkoronának” nevezünk. E szimbólum a magyar történelem folyamán jelkép maradt a függetlenség korában, a függetlenségért vívott küzdelemben és a diktatúrában egyaránt...”

Most nem jelképet kaptunk Rómából, hanem maga a Szentatya jött közeink. Eljött, hogy rámutasson a hit sziklaalapjára, amelyre országot és hazát építhetünk. E hazában többféle nép élt és él békeességben és egyetértésben. Ezt jelképezi a zarándokok összetétele: a szomszédos országokból érkezett magyarok, osztrákok, horvátok és németek. Nem ismeretlen számukra ez a vidék, hisz a legutóbbi évtizedekig az innen nem messze fekvő gyüdi szűzmáriás kegyhelyhez zarándokoltak Horvátországból, főleg Szlovéniából horvát, magyar és német hívek. Egyházmegyénkben ma is együtt laknak az ősi magyarok, a bukovinai székely magyarok, a moldvai csánvói magyarok, a Szlovákiából ide telepített magyarok, a török idő után idehívott németek ki nem telepített része

és az országban otthonra talált szláv népcsoportok.

Homíliájában a pápa kifejezte:

Mélységesen örülök, hogy együtt lehetek veletek, kedves magyar testvéreim, annak a nemzetnek a fiái, mely hozzáam és honfitársaimhoz mindenkor oly közel állt. Örülök, hogy itt lehetek Pécsen, ebben a történelmi emlékekben gazdag városban; örülök, hogy mint Róma püspöke köztetek lehetek és betöltöttem ezáltal a rábízott péteri szolgálatot...

Később külön is szólt a magyarországi németekhez, a Jugoszláviából jött horvátokhoz és szlovénekhez, mindegyik csoporthoz saját anyanyelvén. Magát a szentmisét a pápa Angelo Sodano érsek, Kuharics zágrábi érsek, Paskai bíboros és a pécsi püspökkel koncelebrálva mutatta be. A vendégek között láthattuk a kormány több tagját: köztük a népjóléti-, az igazságügyi- és a belügyminisztert, a külföldiek sorában a Páneurópa Unió elnökét, Habsburg Ottót, aki feleségével és két fiával együtt áldozott a szentmisén.

Máriapócs

AUGUSZTUS 18. VASÁRNAP

Máriapócs, az egyik legjelentősebb magyarországi Mária-kegyhely, egyúttal a magyarországi görög katolikusok szellemi-vallási központja, fontos és emlékezetes állomása volt II. János Pál pápa lelkipásztori útjának. A pápamobillal a helyszínre érkező Szentatyát Seregély István egri érsek, a Püspöki Kar elnöke és Keresztes Szilárd hajdudorogi megyéspüspök üdvözölte. A pápa pedig Mária nevében köszöntötte az egybegyűlteket, a főpásztorokat, papokat, szerzeteseket és szerzetesnőket, a világi híveket, kiemelten a betegeteket és fiatalokat, majd így folytatta:

Szívből köszöntöm a szomszédos országokból jött zarándokokat: magyarokat, ukránokat, szlovákokat, ruténokat és románokat. Különös szeretettel köszöntöm a magyar zarándokokat, akik a szomszédos országokból és vidékekről jöttek, hogy magyar testvéreikkel együtt találkozzanak Szent Péter utódjával. Ma mindnyájaitoknak az a feladata, hogy az elnyert szabadságot a szeretet törvényének megfelelően használjátok fel a keresztény élet megvalósítására, testvéri kapcsolatban az összes keresztényekkel és az összes nemzetekkel.

Az ország északkeleti sarkában lévő Máriapócsra a zarándokok egy jórésze a közeli Kárpátaljáról, Erdélyből és Kelet-Szlovákiából sereglett össze. Becslések szerint legalább 150 ezer hívő érkezett az említett országrészekből. Ismeretes, hogy a környező kommunista országokban évtizedeken át elnyomták a görög katolikusokat, papjaik börtönökben szenvedtek, templomaikat bezárták, az ukrán és romániai görög katolikus egyházat megszüntették, illetve erőszakkal bekényszerítették az ortodoxiába.

Közületek is, a görög katolikus egyház kedves Fiai és Leányai, sokaknak vállukra kellett venniük Krisztus keresztjét az üldöztetés éveiben. Püspökök, papok, szerzetesek és világi hívek szenvedtek a keresztény hitért az egyházukat ért támadások következtében. Ma

(Folytatás a 4. oldalon.)

II. JÁNOS PÁL PÁPA LELKIPÁSZTORI

(Folytatás a 3. oldalról)

mindnyájan egyesülünk e szentély előtti téren, az egyetlen görög katolikus szertartás helyi egyházban, amely az üldöztetés éveiben hivatalosan fennmaradt, és hálát adunk Istennek kegyelmi adományaiért, amelyekkel szüntelenül megajándékozott a szenvedés idején is. E sötét időszak elmúlt, s most közösen mutathatjuk be ezt a szentmiséldozatot Aranyházájú Szent János csodálatos szertartása szerint, amek tanúságául, milyen csodálatos gazdag az egyház: egymást kiegészítve élnek benne Kelet és Nyugat hagyományai. E szentmisében annak a biztos tudatnak akarok hangot adni, hogy a vértanú szenvedése mindnyájunknak ösztönző példát ad arra, hogy egyre teljesebben kötelezzük el magunkat a keresztény életre.

Mondani sem kell, hogy II. János Pál pápa itt is megragadta az alkalmat, hogy a különböző nemzetiségű csoportoknak saját nyelvükön: ukrán, rutén, szlovák és román nyelven vésse szívébe az egymás iránti megértés és toleráns magatartás szükségességét, amely lehetővé teszi a közös keresztény haza építését. Valahányszor névszerint üdvözölte a jelenlévő görög katolikus főpapokat, annyiszor zúgott fel tapsorkán. Ott volt Szemédi János munkács-ungvári megyéspüspök, Holovác József és Iván Margitcs segédpüspök, továbbá a máramarosi, a nagyváradi, az eperjesi püspök. Lelkes tapsot kapott a görög katolikus Alexandru Todea, Fogaras-Gyulafehérvár bíboros érseke, valamint Tempfli József nagyváradi és Reizer Pál szatmári püspök.

Örülök annak, hogy ezen a szenthelyen találkozhatom veletek, és részt vehetek e zárándoklaton... A Szűzanya minden szentélye a béke és a kiengesztelés helye. Kérem a Szent Szűzet, hogy együttlétünk ösztönözzön és serkentsen titeket és honfitársaitokat a kölcsönös megértésre és a gyümölcsöző együttműködésre: vannak köztetek olya-

nok, akik más nyelveken beszélnek, és másféle kultúrában élnek, de ugyanahhoz a nagy emberi családhoz tartoznak. Két évvel ezelőtt, az évenkénti Béke-nap üzenetében, nyomatékosan fölemeltem szavam a kisebbségek jogainak, saját kultúrájuk megőrzésének és anyanyelvük használatának védelmében. Hangsúlyoztam, hogy a közös történelmi és kulturális hagyományokkal rendelkező csoportoknak akkor is kapcsolatban kell lenniük egymással, ha különböző államok területén élnek. Adja meg Isten a magyar föld és a szomszédos államok fiainak azt a nemes lelkiületet, amely szükséges ahhoz, hogy mindig tiszteletben tartsák ezeket az alapvető jogokat, s így mindnyájuk nagylelkű együttműködésével föl lehessen építeni azt a békét, amelyet kinek-kinek jogos különbözőségei még gazdagabbá tesznek.

Nem lehet véletlen, hogy a közismerten Mária-tiszteelő lengyel pápa éppen itt ezen az ősi Mária kegyhelyen mondta el magyarországi útjának egyik leginkább szívből fakadó beszédét, amelynek minden mondatát mélyről jövő átlakésültség fényesíti.

Mária lelkiületével gondolkodjunk el mindennapjaink valóságáról, közösségeink helyzetéről ebben a különleges történelmi pillanatban. Mária, az isteni Fiát karjába ölelő édesanya járjon közbe a nemzet megújulásáért, a társadalom és a családi élet megszilárdulásáért, ami „az emberiség egyik legértékesebb java”. Mária vezérelje a családokat, hogy Krisztusra, minden emberi lét középpontjára építsék családi életük hűségét és szilárdságát. Mária segítsen nekik, hogy a szeretet vezesse őket sajátos küldetésükre a világban és az egyházban...

Ezt írtam: Familiaris consortio kezdetű apostoli buzdításom végén: „Szűz Mária, az egyház édesanyja legyen a 'család-egyház' anyja is, és az Ő anyai oltalma alatt minden keresztény család legyen valóban 'kis egyház', amelyben

fölragyog és megelevenedik Krisztus egyházának misztériuma. Ő, az Űr szolgáló leánya, legyen az Isten akaratát alázatosan és készségesen teljesítő lélek példaképe.”

Legyen áldott Mária, aki „befogadta az Igét”, és anyaságával Őt nekünk ajándékozta.

Mária Krisztus Anyja és a mi Édesanyánk, nemzedékről nemzedékre!

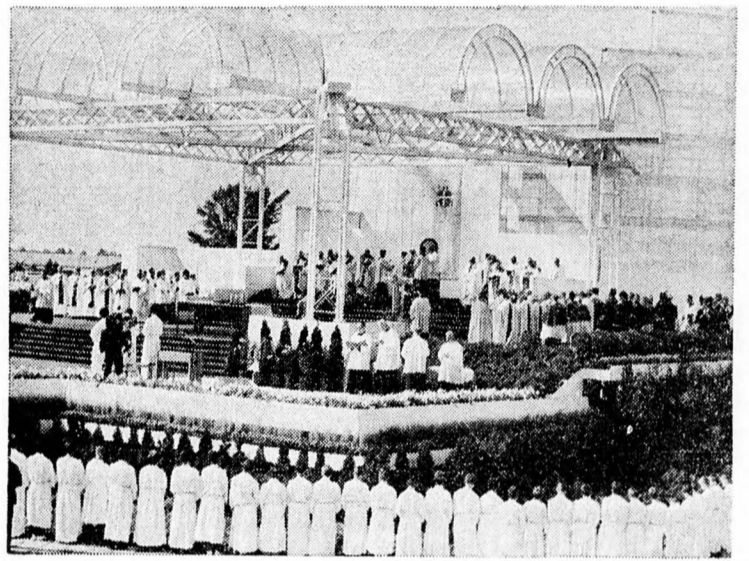
Arra kaptunk meghívást, hogy engedelmesen hallgassuk Isten szavát, és arra kaptunk ösztönzést, hogy legyünk szolgálataira felebarátainknak, elsősorban azoknak, akik szükségét szenvednek. A szegényekben valóban Krisztus arcát ismerjük fel, aki arra szólít fel bennünket, hogy úgy bánjunk másokkal, mint ahogy szeretnénk, hogy velünk is bánjanak...

Gondolataimban most mindazokhoz fordulok, akiket bármilyen ínség sújt ebben az országban: a hajléktalanokhoz, a munkanélküliekhez, a bevándorlókhoz, a válások áldozataiboz, a kábítószerezőkhöz, az alkoholistákhoz, és mindazokhoz is, akik könnyelműségükkel vagy felelőtlenségükkel veszélyez-

Szombathely

AUGUSZTUS 19, HÉTFŐ

II. János Pál pápa hétfői lelkipásztori útja Szombathelyre vitt, az egykori pannon Savariába, a magyar katolicizmus erős nyugati „örvárosába”. Amint

PÁPAI SZENTMISE A SZOMBATHELYI REPÜLŐTÉREN

a sajtónak kiadott tájékoztatóból megtudjuk, a szombathelyi egyházmegye területén kb. 370 ezer ember él, ebből 300 ezer katolikus. Az egyházmegye hívei vallásosabbak, mint az országos átlag, mintegy 15–20 %-uk rendszeresen jár istentiszteletre. Hitoktatásban az elmúlt tanévben 28 ezer iskolás gyermek részesült. Általánosságban is a hitélet és vallás iránti érdeklődés fokozódása észlelhető.

Kellemetlen hajnali eső után derültebb ég alatt kezdődött meg a pápai szentmise a sportrepülőtérre, de aztán ismét borúsra vált az idő, a riasztó moszkvai és jugoszláviai hírek hatása is ráfeküdt az emberek közérzetére. Különben minden folyt a szokott rendben, az előírt protokoll szerint. A golyóálló üvegfalú pápamobillal érkező Szentatyát Konkoly István szombathelyi püspök köszöntötte.

A szertartás szövegeinek egyes részeit a pápa — nagy igyekezettel — magyarul mondta, egyébként az olasz és más idegen nyelvű textusokat itt is Kada Lajos érsek tolmácsolta magyarul. Összesen mintegy 30 főpap koncelebrált a Szentatyával. A Magyar Püspöki Kar tagjain kívül jelen volt többek közt Groer bécsi- és Kuharics zágrábi érsek, László István burgenlandi-, Johann Weber gráci- és a maribori püspök.

Szinte természetes, hogy a pápa az egyházmegye védőszentjéről beszélt, Szt. Mártonról, aki ezen a tájon, Savariában született, az ő alakjához fűzte mindvégig gondolatait.

Példaképetek ő, aki a hagyomány szerint kétfelé vágott egy köpenyt, s felét egy ruhátlan koldusnak adta. És Krisztus, azonnal megjutalmazva tettét, így szólott hozzá: „Márton katekumen, engem öltöztetél föl ebbe a köpenybe”.

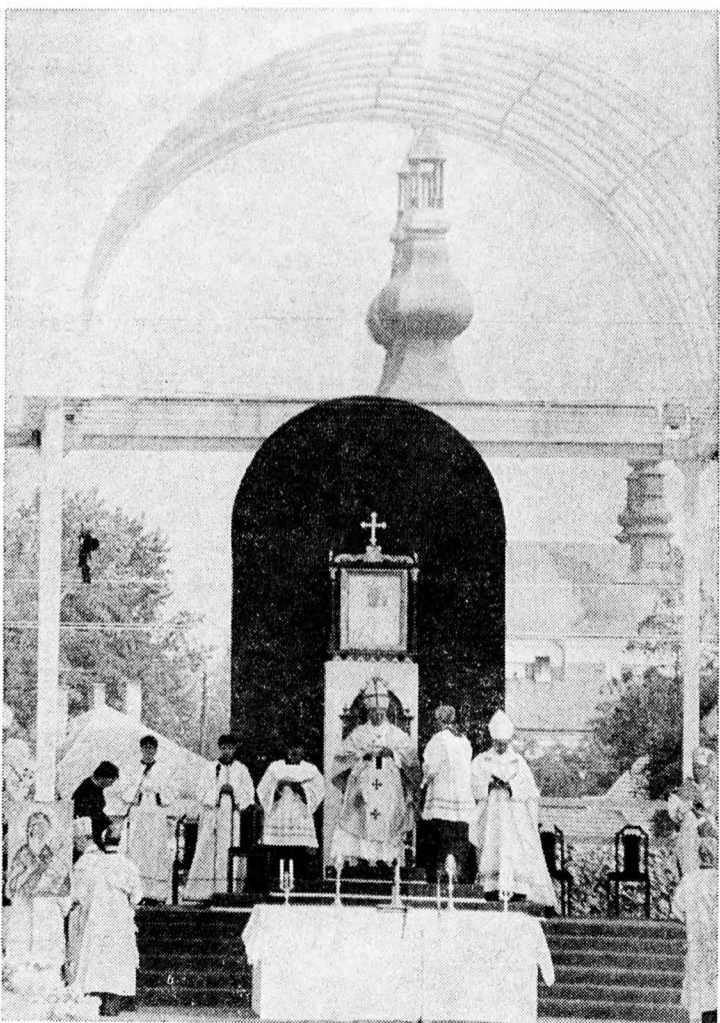
Mi is arra kaptunk meghívást, hogy így szeressük Krisztust és testvéreinket.

tetik saját jólétüket vagy másokét. Mennyi fájdalmas életsors! Hányan nyújtják ki kezüket, szolidáris és gyors segítséget kérve attól, aki rendelkezik a jobb társadalmi helyzet „leöpenyével”? Ne áltassuk magunkat: a szegénységet és a kizsájtottságot bizonyos helyzetekben csak úgy küzdhetjük le, ha mindnyájan egyesítjük kitaró erőfeszítéseinket...

Vajon Szent Márton példája nem bátorít-e titeket az együttműködésre és a segítőkészségre, akkor is, ha mindez fáradsággal jár és áldozatot igényel; valamint arra is, hogy olykor lemondjatok saját, talán jogos szempontjaitokról? Az ő példája azokban a szentekben folytatódik, akik a későbbi időben híressé tették történelmeteket, és abban a sok-sok keresztényben, akik magyar földön az evangéliumot tették életük iránytűjévé...

Itt a pápa néhány szóval említette a vértanú Apor püspököt, majd „a szegények orvosát”, Bathány-Strattmann Lászlót, akinek — mint mondotta — boldoggáavatása folyamatban van — amire egyszerre kitért a tapsvihar. Sokan a bejelentést mégis csalódottan vették tudomásul, mivel abban reménykedtek, hogy a boldoggáavatásra már most, a pápalátogatáskor sor kerül. Mások azt várták, azt szerették volna, ha a Szentatyá megemlékezik az egyházmegye másik nagy fiáról, Mindszenty hercegprímásról, aki a vasmezei Csehimindszenten született, itt Szombathelyen végezte iskoláit és teológiai tanulmányait, majd csaknem három évtizeden át az egyházmegye második legnagyobb városában, Zalaegerszegen fejtette ki áldásos tevékenységét.

Nem mulasztotta el a pápa az alkalmat itt sem, hogy ne küldjön bátorítást saját nyelvükön a szlovének és horvá-

A MÁRIAPÓCSI GÖRÖG KATOLIKUS SZENTMISÉN

ÚTJA MAGYAR FÖLDÖN

tok felé. Eppen most, a jugoszlávai véres események hallatán különös jelentőséget nyertek a Szentatya hozzájuk intézett szavai: „Mégáldalak benneteket és az egész népet! Isten adja meg a békét!” És fontosnak tartotta a pápa, hogy ismételten hangsúlyozza a különböző etnikai csoportok közötti szolidaritás és kölcsönös megértés szükségességét, követve a bibliai tanítás és keresztény „befogadás” hagyományát.

Ebben az ünnepi órában szeretnélek átölelni titeket is meleg szeretettel, kedves cigány testvéreim, akiket a Teremtőnek és annak a Megváltónak a szeretete vezet, aki életét adta mindenkiért minden megkülönböztetés nélkül. Titeket is meglátogott a Teremtő, hogy szorgalmas és felelős munkatársak legyetek a teremtés nagy művében és hogy az emberi társadalom felelősségteljes és lojális tagjai legyetek az ember személy minden jóval és méltóságával...

Szent Mátyos nyomdokain járva meg kell térnünk a szeretetre, s határozottan és állhatatosan el kell utasítanunk a világ szellemét az anyagi élvezetek hajhászását, ezt a fogyasztói szemléletet, amely a földi javakból modern bálványokat csinál, s ezért feláldozza a személyt és annak méltóságát...

A szeretet túllép az egyéni érdekeken és mindig a közzőre tekint, a felebarát szolgálatára, jólismelve mindenkiben Isten jelenlétének jeleit.

Budapest

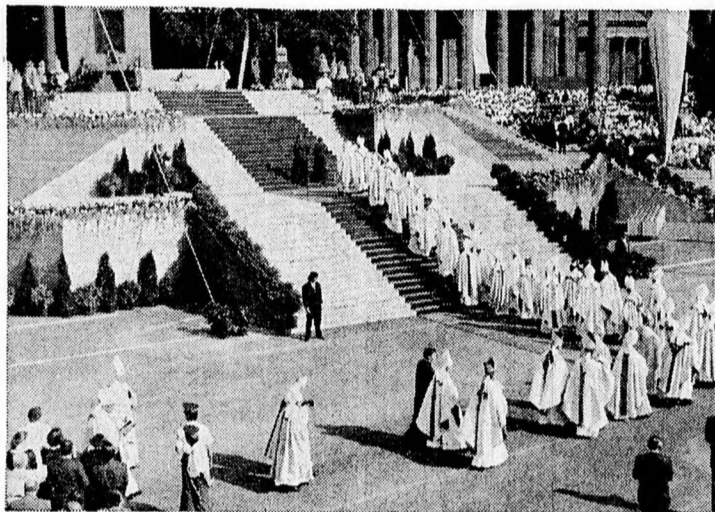
A PÁPA BESZÉDE A HŐSÖK TERÉN
AUGUSZTUS 20, KEDD

Szent István királyunk ünnepén végeláthatatlan emberfolyam kísérte II. János Pál pápát a budapesti Bizilikától végig az Andrássy úton az ünnepi díszöltött, pápai és címeres magyar zászlókkal fellobogózott Hősök terére, ahol egy impozánsan emelt építmény szolgált a liturgikus események színhelyéül. Fent az oltáron a kép István király országfelajánlását ábrázolta, mellette az a hatalmas faragott Krisztus kereszt, amely 1938-ban, a felejtethetetlen Eucharisztikus Kongresszuson is ott állt. Tőle jobbra egy díszes, címerekkel ékített lepellet letakart kisebb emelvényen a nekünk jól ismert „aranyház” ereklyetartó, benne a Szent Jobb, legdrágább nemzeti ereklyénk. Az óriási pirosszőnyeges lépcsőzetes emelvényen tarka virágok és örökzöld növények kedveskednek az ámuló szemeknek, hiszen nem mindennapi a látvány, s az a lelki élmény, amit ezen a napon a Hősök tere kínált.

A Szentatyát rövid beszéddel Paskai

László bíboros, prímás, esztergomi érsek köszöntötte, arra emlékeztetve, hogy három évvel ezelőtt „ezen a napon, a Mária-év magyarországi befejezésekor, ünnepélyesen megújítottuk Szent István királyunk felajánlását a Boldogasszonynak... A szentistváni felajánlást a mai napon a Magyarok Nagybajnoka iránti teljes bizalommal Szentatyánkkal együtt ismét megújítjuk”.

A szentmise lefolyását, liturgiáját és a Szentatya alakját a legtávolabb állók-

A FŐPÁSZTOROK FELVONULÁSA AZ OLTÁRHOZ

nak hatalmas vetítővásznak hozták közelbe. Örvendetesen láthattuk a felvonuló külföldi főpásztorok sorában Gyulafehérvár nemrégiben érseki rangot kapott főpásztorát, Bálint Lajost, aki erdélyi magyar híveivel az utolsó napon mégiscsak kiutazhatott Magyarországra. Sokan jöttek el Szlovákiából, valamint Ausztriából és Németországból, sőt Lengyelországból is.

Néhány szemelvényt mutatunk be az Szentatya beszédéből:

Íme István, Magyarország királya, a szent, aki lerakta házatok alapjait. Rá vonatkozathatók Krisztus szavai a hegyi beszédben arról a bölcs emberről, aki sziklára építette a házat. Az ő háza a ti házatok. A királynak ugyanis, mivel ő kormányoz, az a hivatása, hogy az egész nemzet közös javának első szolgája legyen.

István király, ezt a házat ezer évvel ezelőtt őseiteknek építette, és rajtuk keresztül a magyarok minden nemzedékének, akik azóta követik egymást országokban. Tovább élnek ők, és tovább folytatják ugyanannak a háznak az építését, amelynek alapjait Szent István vetette meg.

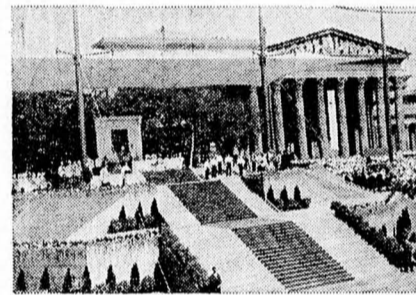
Kedves magyarok! Szent királyotoktól nemcsak a II. Szilveszter pápától kapott királyi koronát örököltétek. Rátok hagyta szellemi végrendeletét is, az

alapvető és megsemmisíthetetlen értékek örökségét: az igazi sziklára épített házat. Ez a sziklára alapozott épület nem csupán tanítás, vagy törvények és tanácsok gyűjteménye, vagy pedig emberi mű: hanem mindenekelőtt szilárd tanúságtétel a keresztény életéről.

Kedves testvérek, ma Magyarországon új helyzet állt elő, most nem fenyegetik külső ellenségek. Ez egyedülálló lehetőséget nyújt az ősektől épített ház megerősítésére. Ennek a vállalkozásnak

marosan olyan nemzetté vált, mely mindenki számára híves volt vendégszeretetről és kedvességéről. Ti Európa közepén éltek, különböző népektől és nemzetektől körülveve. Csak akkor lesz boldog és biztonságos a házatok, ha nagy-lelkűen a „közös európai ház” építésén fáradoztok, a nyitottság, a szolidaritás és az együttműködés szellemében.

Szent Istvánnak, mint annyi más magyar szentnek is, másik jellemzője a szegényekről való rendkívüli gondoskodás volt. A szent királyon kívül elég itt Szent Erzsébetre emlékezni, mert egyik is, másik is kiemelkedett ebben a magas szolgálatban. Hazátokban, akár csak a többi közép- és kelet-európai országban, ma is jelentkezik ez a szükséglet, amikor a gazdasági struktúrák változásaiból származó nehézségekkel küszködik. Ebben az átmeneti állapotban ugyanis megnőtt a szegények száma, egyre több a munkanélküli és a hajléktalan, sokan arra kényszerülnek, hogy szűkös körülmények között éljenek, számos család pedig az alapvető létszükségletekben is hiányt szenved. Kedves testvérek, Szent István és Szent Erzsébet nyomdokain járva tudjátok minden szegényben megtalálni Krisztust, és segíteni neki lehetőségeitek szerint. Ne feledjétek: a szegények az egyház kincsét jelentik: Krisztus rejtett jelenlétét köztetek!...

A HŐSÖK TERÉNEK DÍSZEMELVÉNYE

Ez az ember, István, a magyarok királya és nevelője, maradjon továbbra is jelen köztetek, hogy támogasson titeket azokban a feladatokban és fáradozásokban, melyeket jövőtök útján vállaltotok kell.

Ez az ember, a szent, a harmadik keresztény évezred küszöbén mindnyájatoknak azt mondja, amit fiának is mondott: „Öltsétek magatokra az új embert”.

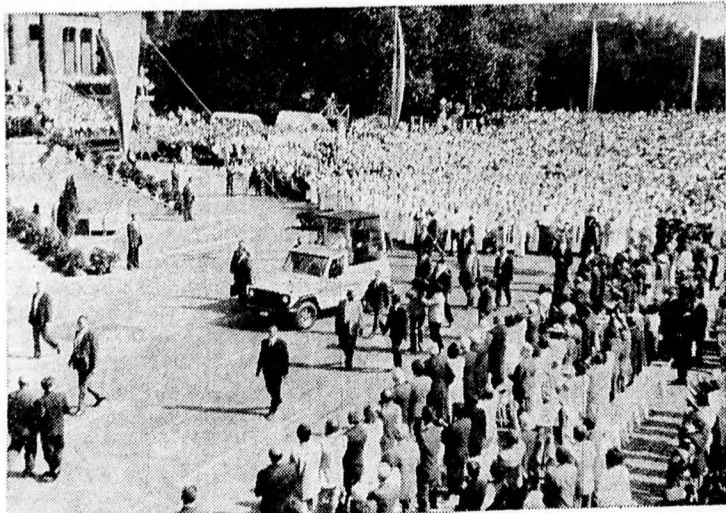
A Hősök terén lezajlott ünnepség után a Szentatya a Ferihegyi repülőtérrel közlekedéssel indult vissza Rómába.

A pápa magyarországi lelkipásztori útjának egyéb, lapunk szűk terjedelme miatt nem ismertett eseményeiről: főként a debreceni református Nagytemplomban lefolyt ökumenikus ünnepségről, a püspöki- és diplomáciai karral, nem utolsósorban a budapesti Népstadionban összegyűlt lelkes magyar fiatalokkal való találkozásról legközelebb adunk számot. Cikkiróink és olvasóink elnézését is kérjük az anyagtorlódás folytán kimaradt írások közlésének elmaradásáért. Mindent pótolni fogunk!

EGY MONDATBAN

☉ Mindszenty bíboros prímás szülőházát, a zalamegyei Csehimindszenten emléktáblával jelölték meg.

☉ II. János Pál pápa magyarországi látogatására a posta 50.— forint névértékű bélyegblokkot bocsátott ki.

A PÁPAMOBIL MEGÉRKEZIK A HŐSÖK ERÉRE

A család jövő nélkül? (4)

— AZ ÉN NYELVEMEN BESZÉLJ! —

Minden korok bőven tárgyalt — sokszor alibinek használt és talált — problémája a generációs különbség. Amíg azonban régen erről sokat beszéltek, ma sokat hallgatnak, illetve csupán panasz-ként és megokolásként hozzák fel: nem értjük egymást. Mintha nem is egy lakásban élnénk, hanem két külön világban.

Egyik oka a mindenki által ismert, tényként különféleképpen megítélt, de ritkán helyesen használt totális kommunikáció, amely leszoktat a beszélgetésről. A tény, hogy mind gyakrabban tűnik fel a téma: a családban, közösségben beszélgetni kell (ismét) egymással, mutatja a fellépett hiány és következményeinek érzékelését. Túlözva úgy is mondhatnám: új érintkezési forma lépett fel: a némaság, a csend. Adott esetben nem találjuk a megfelelő szavakat, nem vesszük a fáradságot, hogy megkeressük — ez már túl nagy áldozat lenne. Marad a magunkban való mérgeződés — „a gyerek”, „a szülő”, „a mester”, „a tanító”... ilyen meg olyan — mérges csipőse az érintkezés, megértés, fájdalom, öröm és így tovább, közlése helyett.

Másik oka: nem is regisztráljuk időben az érintkezési, közlési képességek hanyatlását, következképpen nem is teszünk ellene semmit. A keletkezett némaság mindenkit nyom és megnyomorít, szellemi és lelki vonalon. Önközlés nélkül nem is tudunk élni. Csonkított közlési korban csonka az életünk, (halálig tartó) érési folyamatunk, értékeink ki teljesedése. E folyamat fokozódhat a fizikai halál beállásáig, mint az alábbi érdekes feljegyzés mutatja.

A páрмаi Salimbene krónikája 1268-ból tudósít II. Frigyes hohenstaufeni császár kísérletéről, aki tudni akarta, milyen „az emberi őnyelv”, ezért csecsemőktől megvonatott mindennemű be-

szelgetést. A csecsemők nemsokára meghaltak az anyák és bábák becézése, a közlési kontaktus hiányában.

Valójában az emberek közti érintkezés szellemi és lelki síkon olyan fontos, mint a testnek a levegő.

Fiatal és idős, férfi és nő egyaránt kívánja az emberközti érintkezést, a beszélgetést, az önközlést, de (esetenként) szívesen hallgatja is más történetét. Nem szabad egymást kizárhatnunk, akármilyen nehéz helyzetbe kerülünk is: ekkor van igazán szükség a megértésre és segítészándékunk megértetésére. Komoly veszélyt képeznek a lassan szilárduló kli sők, amelyeket valaki kitalált — talán, mert nem tudott segíteni magán — és mi szajkózzuk, mert nehezünkre esik utána nézni a dolgoknak. Ilyenek: „ezzel a gyerekkel úgysem értek szót”? „a szüleim úgysem értenek meg” — folytathatnám a sort.

Szükséges a magunk, de mások szempontjából is: észrevenni a beszűkülést, a közlési és érintkezési elszegényedést. Továbbá: tudatosan küzdeni ellene, akár mesterséges alkalmak teremtésével, felhasználásával is.

Adott esetben készséges odafigyelésre van szükség — időhiány, kényelmetlenség esetén különösen. Ha figyelmesen hallgatjuk beszélő-partnerünket, hamarosan megérezzük fájdalmát, szükségét, kívánságát, akkor is, ha először semmitmondó dolgokról mesél csupán. De érezzük: növekszik a bizalom légköre, amely nélkül nem jön létre érdembeli közlés, értés-közösség. A bizalom a híd két ember között, akiknek szükségük van egymásra.

Így teremődik meg a légkör, az a környezet, amelyben élni érdemes és jó. Egymás „nyelvét” és „nyelvén” kell tudjunk beszélni és érteni — ez létfontosságú. Később megtanuljuk becsülni és szeretni azt az embert, aki képes érteni minket, sőt mi is őt. **F. O.**

Te Deum az első tanév után

Ez a beszámoló egyáltalán nem lokális érdekű. Hasonló örvendetes eredmények és természetesen kezdeti nehézségek az ország többi felekezeti iskolájának újraindítását is jellemzik. Egy példa a sok közül.

Tavaly szeptemberben nyílt meg a keresztény általános iskola kapui Mosonmagyaróváron, komoly társadalmi és egyházi erőfeszítés eredményeként. Az egykori piarista gimnázium rendházában hét felmenő osztályban indult meg a tanítás 325 tanulóval, 24 tanórával és sok reménységgel. A nyugati mintát követő, keresztény ökümenikus szellemű egésznapos iskola német és angol nyelvtanítást is ígért, az alsó osztályokban informatika, a felsőkben számítástechnika oktatását helyezte kilátásba és hogy rendszeres hitoktatásban részesítse a tanulókat, felekezeti bontásban.

Ez az iskola mondott Te Deumot a magyaróvári templomtéren rendezett tanévzáró ünnepség keretében, a gyereksereget körülölelő szülők és érdeklődők körében, a tábori oltár és az ünnepi műsort adó gyerekek emelvénye előtt. A végzett munkáról dr. Thiesz Józsefné, az iskola igazgatója adott számot elsősorban a keresztény pedagógia célját hangsúlyozva. Elsőrendű feladatukat a fejlődő gyermek teljes emberi mivoltát átfogó, tehát földi és természetfölötti hivatását szolgáló nevelő munkában jelölte meg. Nem beszélt ugyan az első év mindennapjainak nehézségeiről, az iskola fenntartásával együtt járó gondokról, inkább a pedagógus munkáját mindig kísérő kétségekre utalt, lelkiismeret vizsgálatot tartva. A nagy gonddal előkészített irodalmi műsor színvonala érzékeltette a végzett munka minőségét, amelyben a válogatott együttes a minden nehézséget legyőző, életet lendítő és egész emberséget nevelő szeretetről tett bizonyítást. A tábori misét a piarista rendtartomány

főnöke Jelenits István mondta, akár egy évvel ezelőtt az induláskor. A tanév folyamán ugyancsak a piarista atyák nyújtottak rendszeres szellemi-lelki segítséget a pedagógusok és szülők gondjainak viseléséhez, vallási-világnézeti műveltségük megszilárdításához. A tartományfőnök miséjében előbb a gyerekekhez, majd a szülőkhöz és a pedagógusokhoz fordulva közvetlen hangon értékelte a tanév eredményeit és lehetséges hatását a gyermekek életében, szellemi-lelki gyarapodásában. A közeli iskola tantermeiben rendezett bizonyítványosztással, a szülők és a vendégek részvételével, az udvaron rendezett „fagyizással” az elismerés és a szeretet kölcsönös gesztusai között, végül megkezdődött a jól megérdemelt vakáció.

Ís hogy a gondokról is szóljunk: az intézmény továbbfejlesztése, a tanítás színvonalának minőségi javítása a munka további sokoldalú támogatását igényli. A helyi egyházak döntő jelentőségű erkölcsi és szellemi támogatásukon túl többre aligha képesek. Az iskola minimális tantermi feltételek, szűkös viszonyok között, kevés segédeszközzel indult. Folyamatos működését ugyan segített biztosítani a törvényes önkormányzati és állami hozzájárulás. A szülők személyes erőfeszítése sem hiányzott. De mindez a legkevesebb, ami szükséges ahhoz, hogy valóban érvényesüljön a gyermekek keresztény nevelését igénylő szülők szándéka és a közérdekkel is találkozójoga. A hívó magyar társadalom öntudatos áldozatkészségén múlik, hogy a gyerekek és a pedagógusok az eddiginél korszerűbb feltételek között folytathassák munkájukat. Igaz ennek is volt számos példamutató jele az első tanév folyamán. Az önkormányzat segítségével az iskola néhány helyiséggel gazdagodott. A helyi Kossuth Lajos Gimnázium és az Ausztriában élő Czerny Péter vállalkozó komputerok ajándékozásával nagy mértékben hozzájárult a számítástechnikai oktatás, valamint általában a tanulmányi célok megvaló-

Hírek - események

KADA LAJOS ÉRSEK NUNCIUSI KINEVEZÉSE

Kada Lajos érsek, az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció titkára kapott kinevezést a bonni nunciatura élére, mint németországi apostoli nuncius. Kada Lajos most 66 éves, diplomáciai pályafutása során évekig volt Bonban nunciatura tanácsos, később costaricai és salvadori apostoli nuncius. Mostani magas kinevezéséhez az Életünk szeretettel gratulál és Isten áldását kérjük további felelősségteljes munkájára.

GYULAFEHÉRVÁR ÉRSEKI RANGOT KAPOTT

II. János Pál pápa a gyulafehérvári püspökséget augusztus 5-én érseki rangra emelte és közvetlenül a Szentszéknek rendelte alá. Ugyanakkor Bálint Lajos gyulafehérvári megyéspüspököt gyulafehérvári érsekké kinevezte. Ezzel a rendelkezéssel az erdélyi katolikus püspökök és hívek régi kívánságának tesz eleget a Szentatya, elismerve Gyulafehérvár történelmi és vallási jelentőségét, mint hogy, egy hosszabb megszakítást kivéve, századokon át Gyulafehérvár volt az erdélyi püspökök székhelye.

Sajnos, az örvendetes változás nem érinti a másik három erdélyi püspökség, a szatmári, a nagyváradi és a temesvári egyházmegyék jogi státusát, ők továbbra is a bukaresti érseki tartományhoz tartoznak. Egyébként 1930 óta a gyulafehérvári püspökség is a bukaresti érsekségnek volt alárendelve.

„II. János Pál pápa rendelkezése a pápalátogatás küszöbén nemcsak az erdélyi magyarság, de az egész magyarság számára tett atyai gesztusként is értékelhető” (M. K.)

ÚJ BÍBOROSOK KINEVEZÉSE

Mint már röviden jelentettük, május 29-én II. János Pál pápa közölte 22 új bíboros kinevezését. A bíborosokat keredő konzisztórium, a szokásokhoz híven, Péter és Pál apostolok ünnepe vigíliáján, június 28-án volt. Nemzetiségük tekintve a 22 új bíboros közt van: 14 európai, 3 latin-amerikai, 2 észak-amerikai, 1—1 ázsiai, afrikai és óceániai. Az új bíborosokkal a Bíborosi Kollégium eléri történelmileg legmagasabb számát: 163-at, akik közül azonban 43 nyolcvan éven felüli, tehát a pápaválasztó bíborosok száma nem haladja meg a megszabott 120-at. Földrészek szerint jelenleg az európai bíborosok száma 87, az észak-amerikaiaké 15, a latin-amerikaiaké 25, míg Afrikában 17, Ázsiában 14, Óceániában 4 a bíborosok száma. Továbbra is az olasz bíborosok vannak a legtöbbben: összesen 40-en, közülük 23 a pápaválasztó. Következnek az Egyesült Államok 10, a franciák 5, a brazilok 7, a spanyolok és németek 6—6, a kanadaiak 5 és az indiaiak 4 bíborossal.

Az új bíborosok között van a 79 éves Alexandu Todea, román görög-katolikus érsek, aki 1951-től 1964-ig volt börtönben. (Emlékeztetőül: az Életünk 1990 novemberi és folytatva a decemberi számában közölte munkatársunknak, Boór

sításához. Ezen kívül is érezhette az iskola, hogy nem hiányzik a fejlődését biztosító segítő szándék a kisebb nagyobb آدمányok formájában. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy nélkülözni tudná azt az erkölcsi és anyagi háttérrel, amelyet a hazai és külföldi magyar társadalom nyújthat az iskolának. A segítség azonban valójában befektetés az ifjúság és az ország erkölcsi újjáépítéséhez, keresztény humanista szellemű neveléséhez.

Ez is az első sikeres tanév tanulságai közé tartozik.

Kovács K. Zoltán

Jánosnak Todea érsekkel folytatott rendkívül érdekes beszélgetését.)

*

A hírhejté vált Állami Egyházügyi Hivatal budapesti Lendvay-utcai egykori épületén emléktáblát avattak a kommunista valásüldözés áldozatainak emlékére. Az ünnepség az ökümené jegyében zajlott le.

*

II. János Pál pápa május 6-án az Áldások Termében szentmisét mutatott be a svájci gárdistáknak és bozzátartozóiknak, megemlékezve arról, hogy 1527. május 6-án, Róma kifosztása alkalmával 147 svájci katona életét áldozta a Pápa védelmében. A svájci gárda új tagjai bagyományosan ezen a napon tesznek esküt.

*

A jugoszláv püspökök áprilisban tartott Zadar-i teljes ülésükön jóváhagytak egy a medjugorjei jelenésekkel kapcsolatos nyilatkozatot. A püspökök az eddigi vizsgálatok alapján megállapítják: nincs szó természetfölötti megjelenésekről vagy ki nyilatkoztatásokról. A világ minden részéből Medjugorjéba özönlő hívőserenek azonban kielégítő lelkigondozásra van szüksége, ezért megfelelő liturgikus-lelkipásztori irányelveket kell kidolgozni, hogy így előmozdítsák az egyházi tanításnak megfelelő helyes Mária-tiszteletet.

EGYHÁZTÖRTÉNETI KONFERENCIA ÉS KIÁLLÍTÁS ESZTERGOMBAN

A háromnapos kongresszuson több mint száz előadás mutatta be a magyar egyháztörténelmi kutatás(ok) mai állását. Ezeréves történetünket fogta át a program, egyházaink kötődését az egyes korokhoz: hogyan vállalták, befolyásolták, és alakították is az egyetemes magyar sorsot. A rész-kutatások új eredményeket felvillantó, az Egyház és Társadalom történelmi és jelen együttműködéséből fakadó összefüggéseket elemző beszámolók egy olyan szellemi műhely kialakításának lehetőségét ígrik — mondta Beke Margit, a Primási Levéltár igazgatója s a szervező bizottság társelnöke —, amely a magyar egyháztörténelmi kutatás közös otthona lehet. Efelé mutat az a körülmény is, hogy az országon kívül élő előadók — Adriányi Gábor, Bogay Tamás, Horváth Tibor, Jákl István — is szerepeltek a konferencia előadói között.

A konferenciához kapcsolódó Az Együttélő Egyházak című kiállítást Lovag Zsuzsa, a Magyar Nemzeti Múzeum Középkori Osztályának vezetője rendezte és Andrásfalvy Bertalan művelődési és közoktatási miniszter nyitotta meg. A kiállítás a különböző vallások jellemző emlékegyéből, elsősorban szakrális emlékeit mutatja be. Tehát nem az együttélés konfliktusokkal terhelt történetére, hanem az egyházak jellegzetes kultusz tárgyain keresztül a közös vonásokra, az egymásra tett hatásokra irányítja a látogató figyelmét.

A plenáris ülés és a tíz szekció előadásait előreláthatóan 400—500 eldalmi terjedelemben jelenteti meg Esztergomban a szervező bizottság. (tölgyes)

LAPSZÉLRE

Örömmel állapítjuk meg, hogy lapunkat közel s távol nagy figyelemmel olvassák. Nos, igen: az Életünk július első napjaiban megjelent „Mit remélünk a pápalátogatástól?” című vezércikkét több lapársunk, köztünk az „Új Ember” és a „Katolikus Magyarok Vasárnapja” (USA) szíves volt átvenni. Ezt a cikket Kada érsek úr felkérésünkre nekünk írta, am e g e s z e n m á s címmel. A címet, ami úgy látszik, általános tetszést aratott, mi ádtuk s a szövegben is végeztünk jelentéktelen kis szépitést. Mindezt betűszerint láttuk viszont! Persze szívesen vesszük, ha máskor is találunk lapunkban másodközlésre érdemesített írást, kivált ha a kölcsönös megbecsülés és sajtóetika alapján szerény zárójelben megjelöli a forrást is, ahonnan merítették. Békesség velünk!

— síj —

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linz: A Neue Heimat-i templomban május 19-én vezetem első szentáldozáshoz Márton Norbertet, M. Tibor és Kristály Irén fiát. — Ugyanitt és ugyanazon a napon megkereszteltem Szathmári Bianca Nikolettét, Sz. Sándor és Márton Tünde leányát. Norbert és Bianca vallásos szülők gyermekei. Ezen a napon mindkét házaspár a szentségekhez járult. Így a hit szerint való életük biztosíték arra, hogy gyermekeik megkapják a legnagyobb örökséget, az evangélium szellemében történő nevelést. — Június 2-án megkereszteltem ugyanitt Szakács Patrícát, Sz. Artur János és Oszvát Emese leányát. A család mélyen vallásos légköre a gyermek nevelésének biztosítéka ebben az esetben is.

Június 1-én, 48 éves korában elhunyt Bamberger Diethardné, sz. Happ Erika honfitársunk (Ramsauerstr. 38/a). Június 6-án szenteltük be Msgr. Balogh Vince plébánossal. Hosszú és súlyos betegségében megható volt férjének, fiának, leányának és nővérének önfeláldozó ápolása. Fia az egyetemi tanulmányait szakította meg decemberben, hogy állandóan az ápolásnak szentelhesse magát. Jó példa ez a fiatalok önfeláldozó lelkületére.

BELGIUM

Keresztelők: Nagy Julien, N. Sándor és Kemenczey Csilla fia, Crisnée (Budapest). Stuliens Jonathan, S. André és Kiss Anna fia, Sclessin. Kiss Kevin, K. Lajos és Velaers Astrid fia, Bressoux. Spitz Alexander, S. Eric és Raffay Gabriella fia, Visé. Fehérvári Nicolas, F. Lajos és Bosmans Martine fia, Sprimont. Verhaegen Johanna, V. Freddy és de Szalachy Nicolette leánya, Mante. Barduc Cindy, B. Máttyás és Nedeljev Éva leánya, Jemeppe.

Esküvők: Vörös Myriam és Kaiser Michel, Liège. Sojic Robert és Goffinet Marianna, Arlon. Poor Valerie és Gutierrez Rafael, Vaux sous Chèvremont. Tóth Buday Mireille és Charlier Jean Christoph, Couillet. Világoskó Éva és Mellebeek Frank, Genk. Poncelet Frederic és Chaudoir Pascale, Rixensart. Varga Michel és Boulanger Patricia, Spa. Tóth Anna és Schoonbroodt Gaetan, Verviers. Tóth Catherine és Fettweis Alexandre, Verviers (iker-testvérek). Soldati Patricia és Bordessoule Clement, Herstal. Singula Jenő és Donne Sabrina, Liège.

Halottaink: Kovács István, 79 évesen, Peels Nelly férje, Genk. Gordos László, 55 évesen, Herstal. Pápay Miklós, 80 éves korában, Sop Mária férje, Pepinster. Mészáros Sándorné, 63 évesen, Hiernaux Andrée, Roselies. Bazsika Pál, 80 évesen, Roux. Baranyai Mária, 61 évesen, Valics Tivadar felesége, Verviers. Kukor Zoltán, 63 éves korában, Manage. Popovics János, 81 évesen, Odor Rozália férje, Maasmechelen. Bayaux Michel, 32 éves korában (munkabaleset), Heim Éva férje, Verviers. Bodi Antalné, sz. Balatinac Agnes, 71 évesen, Verlaine. Koller Ferenc, 67 évesen, Tarnai Margit férje, Eupen. Györök Anna, 69 évesen, Leger Renée felesége, Seraing. Szilágyi Ferenc, 68 évesen, Van de Poel Albertina férje, Genk. Jordán Edward, 59 éves korában, Lanaken. Viktory Ilona, 48 évesen, Zabeau Jacques felesége, Daussois.

FRANCIAORSZÁG

Lyon: A kereszttség szentségében részesültek: Olivier Máttyás, Jean-Louis és Pojtner

Mária fia Lyonban, Maurer Sandrine La Roquesur-Pernes-en. Deschamp Hélène és Marie-Claude, Jean-Claude és Tompos Marie-Claire leányai, Rochetoirin-ben. Goy Floriane, Gérard és Vincze Erzsébet leánya, Salagnon-ban. Gautheret Ambre, Serge és Majtényi Erika leánya, Lyonban. Cosmano-Prohászka Tamás Lyonban. Scandolin Charlotte, René és Kiss Magdolna leánya, St. Savinben.

Házasságot kötöttek: Neumann Jacques és Guénot Christine, Caluire-ben. Isó Géza és Aly Françoise, Bressieux-ben.

Az örök hazába költöztek: Kapos Mihály, 80 éves korában, Ecully. Gross Mihály, 84 évesen, Carpentras. Kiss Gábor, 58 évesen, Villeurbanne. Crouzoulon Pierre - Henri, Kovács Hélène férje, 28 éves korában, Lyon. Balogh Margit, 89 éves korában, Nizza. Németh Agostonné sz. Sebestyén Ilona, 62 éves korában, Tourette-sur-Loup. Mourelon Fernandné, sz. Szabó Margit, 75 évesen, Roiffieu. Farkas Istvánné, sz. Horváth Mária, 75 éves korában, Echirolles. Nagy Remigia, sioni nővér, 87 éves korában, Lorgues. Malakoutine Miklósné, sz. Horváth Julianna, 83 éves korában, Lyon.

NÉMETORSZÁG

Köln: Keresztelés: Június 7-én, Jézus Szent-séges Szíve főünnepén, Szász Adrián Mihály, az ünnepi szentmise keretében felvette a keresztiséget és a bérmálást, majd ünnepélyesen először a szentáldozásban is részesült. Is-ten adjon neki erősséget és állhatatosságot a szent hitben.

Halottunk: Jávör Béla kölni lakos, hosszú szenvedés után 41 éves korában elhunyt. Temetése június 19-én a Köln West Friedhofban volt. Adj Uram örök nyugalommat neki és az örök világosság fényeskedjen neki.

München: A szentkereszttségben részesültek: Durku Dániel Attila, D. István és Kecskési Csilla fia, július 6-án. Csikány Charlotte Franciska, Cs. László és Pavelka Katalin leánya, július 28-án. Klesitz Doris Anna, K. Dénes és Rusovszki Annamária leánya, aug. 11-én.

Szentségi házasságot kötöttek: Benkő László és Berlász Ildikó június 2-án a Damenstift templomban.

Halottunk: Flug Béláné, sz. Mikula Margit, július 9-én költözött az örök hazába. R. I. P.

Frankfurt: Barcsay András és Pfaff Gabriella szentségi házasságot kötött július 7-én, Máriakémenben.

SVÁJC

Delemont: A Machek házaspár — Ferenc és Hermina — aranylakodalmát tartotta aug. 24-én, a Saint François centrum földszinti kápolnájában.

S z á n t ó E r z s é b e t ú r h ö l g y e t, aki Pozsonyban, 1907. május 21-én született, rövid betegség után június 10-én, eszméletének teljes tudatában, a halotti szentségek magához vétele után az Úr magához szólította. Zürichi hűséges olvasónk magas korában is a katolicizmus kimagasló művelője és a magyarságtudat lelkes ápolója volt utolsó lehelletéig.

Müncheni majális

Izgultunk és szenvedtünk. Mi lesz a majálisból? Júniusban a hőmérő higanyszála alig érte el a 10 fokot. Hat héten át szinte minden nap esett az eső. Hol záporoztunk, hol csendesen. És eljött a nap: június 30. Mert, kérem, a mi majálisunk igazi júniális. Magyaros dolog. És megtörtént a csoda! Beköszöntött a szép idő: kék ég, ragyogó napsütés.

Jóval a meghirdetett időpont előtt sűrű sorokban érkeztek Grünwaldba, a majális színhelyére a vendégek. Mindenki talált helyet. A felállított grillsütők felől finom illatok jelezték, hogy az étvágygal semmi hiba. Aztán egy nagy busz állt meg a bejárat előtt. Az „unterhachingiak” jöttek. De ez így nem pontos. Magyar vendégmunkások ók, Székesfehérvárról. Örültek a meghívásnak. Mert a müncheni Magyar Katolikus Misszió értük is van, és minden Münchenben és környékén dolgozó magyar vendégmunkásért. Csapatuk üde színezte volt a foci tornának. Jól szórakoztak és nagyon jól érezték magukat az idegenben, honfitársaik körében.

A majális szokásos foci tornájára rekord

Mi fölkelünk: a fájdalom vigasztal:
Egy nemzet gyásza nemcsak leverő.
Arany János (1860)

Az erény a lélek egészsége, ahogy a
bűn a lélek betegsége.

Széchenyi

benevezés történt. Hat csapat jelentkezett és vívott óriási harcot. A döntőben a „Terbesieknek” már nem sok esélyük volt az összeszokott „Taxisok” ellen. A majális kupát egy láda sör kíséretében Cserháti Ferenc plébánosunk nyújtotta át a győztes csapat kapitányának. A mérkőzéseket Gergely Menyhárt nemzetközi bíró vezette nagy hozzáértéssel és komolysággal.

A többi program a focival párhuzamosan folyt: a gyermekek vetélkedője, zsák-bajutás, kötéltűzés, a „Kis Regösök” tánc- és fergeteges sikere. A tombola és az anyukák által ajándékozott sütemények árusítása idén rekord bevételhez juttatta a müncheni Magyar Caritas Szolgálatot.

A résztvevők száma a majálison idén szintén rekordot döntött. Mintegy 800 vendég szórakozott Grünwaldban a müncheni magyar egyházközség összejövetelén, köztük a Magyar Köztársaság müncheni főkonzula, dr. Gresznáryk Pál, aki közvetlen, barátságos és népszerű egyéniségével sokak szívét megnyerte. Feleségével és ismerőseivel egészen zárásig kitartott és ünnepelt.

22 óraker fáklyafények gyúltak. Felcsendült az ének. Előbb a Székely Himnusz s aztán a Magyar Himnusz. Közben levontuk a három méteres magyar zászlót. Ezzel véget ért a müncheni Magyar Katolikus Misszió szép találkozója Grünwaldban, az ideai egyházközségi majális. Köszönet érte!

Detre György

Hírek - események

ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE

Az ausztriai magyarok szeptember 14-én, szombaton és 15-én, vasárnap tartják hagyományos máriacelli zárándoklatukat. Programja a következő:

– Szombaton délután fél 5-kor ünnepélyes bevonulás a bazilikába és este fél 9 óraker gyertyáskörmenet.

– Vasárnap 10 óraker ünnepi szentmise, és délután 2 óraker búcsúájtatosság.

Zárándoklatunkon lerójuk tiszteletünket az előtt a sír előtt is, amely Mindszenty Józsefnek, a vértanú hercegprímásnak a nyughelye volt 16 éven keresztül és ahova minket ma is vonz a kegyelet annak egykori lakója iránt.

BURGENLAND MAGYAR ÖRÖKSÉGE

Az Őrvidéki Magyar Intézet (Ungarisches Institut i. d. Wart, A-7501 Unterbart 226, Tel.: 03352-3 41 08) az idén is megtartja (negyedik) tudományos tanácskozását október 4-től 6-ig „Burgenland magyar öröksége” címmel. A tanácskozáson a tudományügyi miniszter mellett számos tartományi vezető jelenik meg, vagy képviselteti magát. Történezszekek, egyetemi tanárokat, múzeum igazgatókat találunk az előadók között, akik többek között a „Burgenlandi helynevek eredete”, „Történezszekek, régészek kutatásai”, a „Várvidék eltűnt várai” címmel tartanak magas színvonalú előadásokat.

Érdekes a tény — és indokolja a tanácskozásokat — hogy a(z) Osztrák) Tudományos Akadémia, a Tudományügyi Minisztérium és a Tartományi Kormány megbízásából működő bizottság ún. mikroenzus vizsgálata szerint nem 4.000, hanem 16.500 a magyarul beszélő és értők száma, vagyis a tartomány lakosainak (270.000) 6,1%-a.

MARXISTA-KERESZTÉNY DIALÓGUS MOSZKVBAN

Május 22—24 között nemzetközi kollokviumot rendeztek Moszkvában a „Demokrácia és keresztény értékek” témáról. A találkozót a Nem Hívők Pártja Tanácsa és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szovjet Bizottság szervezte. Különös érdeklődést keltett Vladimir Zaglagyin-nak, az említett európai szervezet szovjet bizottsága elnökének megnyitó előadása a szovjet politikában és ideológiában bekövetkezett s még most is folyó változásokról. Hangsúlyozta az előadó, hogy a Szovjetunióknak független államok föderációjává kell alakulnia, fel kell adni a marxizmus ideológiai monopol-jelét, teret kell biztosítani a pluralizmusnak világnézeti és vallási téren is. Az ateizmust nem tekintik ezután az állam hivatalos ideológiájának és nem pénzelik többé az ateista propagandát. Lehetővé teszik, hogy a bezárt vagy államosított templomokban újra meginduljon a hitélet és hogy a fiatalok hitoktatásban részesüljenek.

Előadást tartott a találkozóon P. Lukács László piarista, a Vigília főszerkesztője, a Pápai Tanács konzultora is „A demokrácia mint etikai követelmény” címmel.

A mostani moszkvai találkozó a negyedik volt a marxista-keresztény dialógusok sorában. Az első Ljubjanában, a másodikat 1986-ban Budapesten, a harmadikat 1989-ben a Strasbourg melletti Klingenthal-ban tartották. Közben nagyot változott a világ, más lett a légkör a mostani találkozóknak is. Abban mindenki egyetértett, hogy gyorsan változó világunkban igen fontos hívők és nem-hívők rendszeres találkozója az emberi társadalom szolgálatában. (M. K.)

SENTE ISTVÁN ÜNNEPSÉG BÉCSBEN

Évek óta megünneplik a bécsi magyarok Szent István király emlékét.

Sokak előtt nem ismert, hogy a bécsi székesegyházban őrzik — a Szent Jobb után — a legnagyobb Szent István csontrekllyét (Szent István karjából). Ennek a kihelyezett karcsont ereklyének jelenlétében tartjuk, utolsó években, déli 12 órai kezdettel a Stephansdomban, ünnepi szentmisénket. A pápalátogatás miatt ebben az évben augusztus 25-én volt a megemlékező ünnepség, amelyet dr. Serregly István, egri érsek vezetett koncelebráló papokkal együtt. A szentmise befejeztével a Német Lovagrend kolostorának udvarán az ünnepség résztvevői egy rövid megemlékezésen és Agapén vettek részt.

Elkészültek a Jézus Társaság budapesti Mária-utcai rendi központjának felújítási munkálatai. Ebből az alkalomból a Társaság magyarországi tartományfőnöke, P. Nemesszeghy Ervin vendégül látta a tervező mérnököket, azok munkatársait, a kivitelezőket és a Rend barátait. A családi összejövetelen jelen volt Angelo Acerbi érsek, apostoli nuncius, Miklósházy Attila, a külföldi magyarok püspöke és számosan a magyar szerzetesi közösségek képviselői közül. A felújított épületet, valamint az altemplomban kiképzett közösségi- és hitantermeket a nuncius áldotta meg.

*

Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát vezetésével május 25-én mintegy 10 ezer budapesti hívő vett részt a máriaremetei kegytemplomhoz induló gyalogzárándoklaton, amely az alkalommal Mindszenty hercegprímásról és a többi vértanúról való megemlékezés és engesztelés jegyében folyt le. Másnap a székesfehérvári egyházmegye hívei zárándokoltak Máriaremetére. Itt a szentmise főcelebránsa Angelo Acerbi érsek, pápai nuncius volt, vele misézett Takács Nándor székesfehérvári koadjutor püspök, aki a hatezer hívő előtt felolvasta a kegytemplom bazilika rangra emelésének pápai dokumentumát.

*

Tökés László nagyváradi református püspök pápai magánkihallgatása 20 percig tartott. Tökés László átadta a pápának Tempfli József nagyváradi római katolikus püspök levelét, majd tájékoztatta a pápát a romániai egyházi és nemzetiségi viszonyokról. A csángó-magyarokról szólva felhívta a pápa figyelmét a bucaresti római katolikus érsekség, illetve a iasi egyházmegye asszimilációs törekvéseire. „Szégyene az egyháznak — mondotta Tökés László —, hogy Krisztus nevében genocidium folyik a moldvai csángó-magyarok ellen”. A református püspök végül kérte II. János Pált: emelje érseki rangra a gyulafehérvári püspökséget. (Azóta megtörtént!)

EGY MONDATBAN

• Erdélyben a kormányzat határozott ígéretei ellenére a katolikus egyház a városi plébániák és a városokban lévő zárndák javaiból ezideig semmit sem kapott vissza: sem iskolafenntartó ingatlanokat, sem zárndépületeket.

• A magyar Országgyűlés július 10-én névszerinti szavazással, 194 igen szavazattal, 95 ellenszavazattal és 23 tartózkodással elfogadta „a volt egyházi ingatlanokról szóló” törvényt.

• A Magyar Nemzeti Bank forgalomba hozta a pápalátogatás emlékére készült 10 ezer, 500, illetve 100 forint névértékű, numizmatikailag is jelentős értéket képviselő arany, ezüst, illetve kupronikkel pénzérméket.

• Jakubinyi György gyulafehérvári segédpüspököt a Sentatya a Romániában élő örmény szertartású katolikusok apostoli kormányzójává nevezte ki.

FIGYELEM!

CÍMVÁLTOZÁS OKTÓBER 1-TŐL!
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkésziség
Landwehrstr. 66, • 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45

ANSCHRIFTSÄNDERUNG

AB 1. OKTOBER 1991!
Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegation
Landwehrstr. 66, • 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45

MAGYAR SZENTMISÉK BÉCSBEN

Bécsben minden vasár- és ünnepnap van magyar nyelvű szentmise. Ez év tavaszán megváltozott a szentmisék kezdési időpontja. Ezentúl mindig 10.30 órakor kezdődnek a szentmisék. A szentmisék helye a Német Lovagrend, árpádiházi Szent Erzsébetről nevezett temploma. Első kerület, Singerstr. 7 szám (Deutsch-Ordenskirche).

Lelkész: Hegyi György.

A Bécsbe látogató magyarokat szívesen várjuk. A templom bejárati ajtaja a kapun belül jobbra!

NEMZETKÖZI FORDÍTÓIRODA

Műszaki és reklámszövegek, társasági szerződések, kereskedelmi levelezés, okiratok hiteles és Magyarországon is elismert német-magyar / magyar-német fordítása, valamint fordítások szinte bármely más nyelven. Széles, nyomtatás, szövegszerkesztés számítógépekkel, lézernyomatókkal. — Gyorsszolgálat. D-4130 Moers 1, Neuer Wall 2, Pf. 1470 Telefon: 02841 / 28053

Telefax: 02841 / 23021 vagy 18424

Telex: 17 2841 318; Teletex: 2841318 = FLINT

American Express · Diners club · Eurocard · Visa

Megjelent! Megjelent!

DR. BATHYÁNY-STRATTMANN
LÁSZLÓ ÉLETE

képekben, dokumentumokban,
történelmi mozaikkal.

Ötödfélszáz fénykép és dokumentum filmkockáin jelenik meg előttünk a „szegények orvosának” alakja, életútja és életműve Puskely Mária összeállításában. A Szent István Társulat kiadása, Budapest 1991.

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Közi Horváth József: Mindszenty bíboros. zsebkönyv. \$ 4.— DM 6.—

Az Irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászon kötésben \$ 10.— DM 20.—

Szállításnál + portóköltség.

Megrendelhető:
az ÉLETÜNK kiadóhivatalánál
Oberföhringer Str. 40
D-8000 München 81 W. Germany

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

RUPP LÁSZLÓ hitesszövegszerkesztő fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra Goethestr. 32. 8000 München 2.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STILUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL.

JOGOSÍTVÁNY! TANFOLYAM
ÉS VIZSGA MAGYARUL!

Gyors, alapos, eredményes! Tanfolyam teherautóra is! Oktató: Farkas Béla, cím: Fahrschule Schechinger, Lindwurmstr. 60, 8090 München 2. Tel.: 77 66 82 15.00 — 19.00 óráig.

„IST KREBS BESIEGBAR?“

a közismert Béres cseppek felfalója, Béres József könyve német nyelven megrendelhető. Heller Export-Import, Katharina Heller, D-8000 München 82, Kiesslingerstr. 360. ☎ (089) 42 94 39. Megrendeléseket írásban kérem a mellékelt 7.— + 3.— DM portóköltséggel.

NEM KELL KOMOLYAN VENNII...

Egy olasz püspök megkérdezi az előtte ülő elsőáldozó csoportot: hányan szeretnének pap-pap lenni? Néhány kéz emelkedik a magasba. A kérdésre, hányan akarnak püspökké lenni, csupán egy kéz emelkedik bizonytalanul. A falu lakossága erősen derül valamin, ami a püspök háta mögött történik. Megfordul és látja, hogy a mögötte ülő papok közül húszan emelték fel kezüket.

*

EMBERI

Fullram püspöke fogad egy plébániát megpályázó káplánt, akinek jámborsága hírek szárnyára kelt. Megkérdezi tőle: dohányszor megy-e moziba és olvas-e krimit? Háromszor energikus nem a válasz. Kár — szól a püspö — akartam tudni, milyen módon lazít és pihen? Csupán azt említettem, ahogyan én csinálom.

APRÓHIRDETÉSEK

A kastli Magyar Gimnázium titkárnőt keres az igazgatóságára. Magyar, német és angol nyelvtudás, valamint jó gépirási képesség elengedhetetlen feltétel. Érdeklődni lehet: Ung. Gymnasium — Direktor, Klosterburg 2, D-8455 Kastl, ☎ (096 25) 80 91 02.

Cecilia Boucher-Szakolczay, hitesszövegszerkesztő, vállal franciáról magyarra és magyarról franciára fordításokat. Cím: Rue de Bosquet 7, B-7090 Braine-le-Comte. Tel.: 0032 67 55 39 78.

Budán, közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 (Svájci).

Ha Magyarországon ingatlant szeretne vásárolni, szívesen állok rendelkezésére. Ön közeli igényeit, én rövid időn belül megfelelő kínálatot biztosítok. Gazdasági befektetéseit is megszervezem. Ingatlanközvetítő-ügyvéd dr. Benda, H-8261 Badacsony, Kossuth u. 29. Tel.: 0036 87 31 166.

Budapesttől 5 km-re, Fóton 200 m²-es három szintes nyaraló 250 □-öles telekkel, panoráma környezetben, majdnem kész állapotban, penzió-engedéllyel eladó. Tökés társ is érdekel. Ár: 4.500.000.— Forint. Seigner László, H-1043 Budapest, Aradi utca 7. IX. 53.

Olcsó szoba a Baross utcában kiadó, reggelivel, esetleg más étkezéssel is, megbeszélés szerint. Gecse Viktória, Budapest, Baross utca 81, ☎ 1142 987.

Győrben, a főút mellett, 3 szobás extra családi ház eladó. ☎ 0036 96 10 943.

Lakást keresek (Kreis Offenbach), ha szükséges munkát is vállalom érte! Jelige: „S O S”.

Farnay Gyula, kérek jelentkezést az alábbi jeligen a kiadónál. Jelige: „Egy Bp.-i úrnő”.

Eladnám a Tisza-tó mellett lévő parasztházamat kerttel. Kiváló horgászati lehetőség, jó befektetés. Levél cím: Erős László, H-1125 Budapest XII., Tusnádi utca 30, ☎ 1556 186.

Keresek egy olyan nyugdíjas korú magányosan élő hölgyet, aki szeretetre vágyik, családban szeretne élni és a családhoz kíván költözni. Aki be tudna illeszkedni és a jóságával egy szomorú család hasznos és egyenlő jogú tagjaként, megbecsült egyenlő jogú élettárs vagy feleség kíván lenni. Jelige: „Új életet kezdünk”.

Magyar hölgy, 26 éves, tíz éve kintélő, (nyelveket tanult), ezúton keresi társaság hiányában, 30—32 éves diplomás intellektuál férfi ismeretségi körébe. Jelige: „Ildikó”.

Barna hajú, 48 éves, 160/60, magyar hölgy keresi azt a szeretetre vágyó és káros szenvedélyektől mentes övezgy férfit, aki családcentrikus feleséget keres. Válaszokat „Egy gyermek” jeligére a kiadóba várok.

Tóttösy Ernő: KOMÉDIÁZÓK

200 oldalas elbeszélés gyűjtemény a világról, amelyben mindenkinél komédiázni kellett. Nevető-síró történetek sora. A komédia folytatódik más évek alatt is.

A budapesti kiadás kapható külföldön: dr. Tóttösy Ernő, 3. ave. Lambeau, B-1200 Bruxelles, Belgique.

Ára: 10.— US \$ (légiposta feladási költséggel együtt), vagy 15.— DM.

Megjelent a Katolikus Magyarok Vasárnapja 1991-es évkönyve! Naptár, Esmék útján, Az ösök nyelvén, Magyar sorsok, Életre váltott evangélium. A kötet ára: 8.— US \$ + 1.— \$ portó. Megrendelhető a KVMV címen: P. O. Box 2464, Youngstown, OH 44509, USA. Minden alkalomra kiváló ajándék! Ajándékozza magyar rokonainak, barátainak! Rendelje meg az otthoniaknak!

„T E T E N Y” Ungarische Spezialitäten

— Inh.: O. Bayer —

Kretlmayrstr. 26 - 8000 München 2

Telefon: (089) 1 29 63 93 és 4 30 44 98

NYITVATARTÁSI IDŐ: csütörtökön és pénteken 8.30—18.00 óráig, szombaton 9.00—13.00 óráig.

Somlói juhárk		8.90
Balaton olaszrizling	1 liter	5.70
Balaton kékrizling	1 liter	5.70
Debrői hárslevelű		6.80
Badacsonyi kékyvelű		7.20
Badacsonyi szürkebarát		7.30
Soproni kékrizling		6.80
Villányi burgundi		7.30
Csopaki rizling		6.80
Zöldszilváni		7.30
Tokaji aszú 4 puttonos		16.50
Tokaji aszú 3 puttonos		14.50
Tokaji szamorodni		12.50
Vilmos körtepálinka		24.50
Kecskeméti barackpálinka		27.—
Csereznypálinka		24.50
Kosher szilvapálinka		32.—
Beverage Bitters (Unicum)	0.5 liter	16.—
Pick szalámi	1 kg	27.—
Csabai	1 kg	25.—
Gyulai	1 kg	23.—
Házi kolbász	1 kg	22.—
Diszósajt	1 kg	12.50
Véres-májás hurka	1 kg	12.50
Tarhonya, kockatészta	½ kg	3.80
Paprika káposztával	0.7 liter	4.90
Paprika káposztával	2 liter	10.50

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK

NAGY VÁLASZTEKBAK.

olcsó áron raktárról. Kérje árlistánkat. JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 35 79 21 Virthowstr. 45. D-8500 Nürnberg 10

CSOMAGKÜLDÉS ERDÉLYBE!

Miután a Palatinus-cég ügyintézésében hiányosságok mutatkoztak, a budapesti Máltai Lovagrend Szeretetszolgálatát kérjük meg a csomagküldemények lebonyolítására. Ők ezt Kozma Imre plébános vezetésével szeretettel elvállalták.

● 12 kilós csomagot szállítanak ki a megadott címre (nem postán küldik!)

● Átfutási idő: 4—6 hét.

● A csomag ára: 120.— DM.

● Megrendelhető: Kath. Ungarnseelsorge, „Sonderkonto Erdély”. Kontószám: 1144 99-803. BLZ: 700 100 80.

Életünk adminisztráció.

Az Öböl-háború miatt elmaradt frankfurti M A G Y A R B Á L T 1991. szeptember 28-án, szombaton 20.00 órai kezdettel a HÖCHST AG JAHRHUNDERT-HALLE Kasino termeiben tartjuk meg. Felvilágosítás (0 69) 61 21 66 telefonszámon 9.00 — 12.00 óráig. A Frankfurti Magyar Egyházközség — Bálrendezőség —

MEGJELENT!

Földváry-Boér Elemér 1956-ban hősi halált halt szabadságharcos válogatott írásai egy kötetben „A kiszolgáltatottak címmel. Tartalma: A Kiszolgáltatottak című Madách-díjat nyert regény immár második kiadásban, amely a legelső írás a recki kényszermunkatáborról; ifjúsági művek; „Janus-arc” című recki versek, dokumentumok. Ára: 5.— Sfr + 2.— Sfr portó. Megrendelhető: Frau M. Gurovits, CH-8050 Zürich, Hugustr. 10.

Németországban élő, 45 éves, 178 cm magas, sportos férfi, őszinte lelki kapcsolatot keres. Jelige: „Hét év megtört lélekkel — gyerekek sem akadály, sőt!”

Frankfurtba élő vig kedélyű, 44 éves, magyar-német állampolgárságú, csinos nő ezúton keresi élete párját. Jelige: „En még hiszek a szerelemben”.

Övezgy magyar ember, 60 éves, 170 cm magas, 2 szobás lakással rendelkező, nem dohányzó, nem iszákos, nyugdíjas, megismerkedne korban hozzáillő, intelligens magyar asszonnyal. Fényképes leveleket a kiadóba kérem. Jelige: „Szívem vágya”.

Keresem annak az 50—60 éves korú férfinak ismeretségi körébe, aki a hátralévő idejét nem magányban szeretné leélni és kíván valakivel jóban, rosszban együtt lenni. Sportos, 170 cm-nél nem alacsonyabb és csak komoly szándékúak fényképes levelét várom. Magamról: 54 éves, 160/56, házias, egyedül élő magyar vagyok. Csak Németországban élők válaszoljanak. Jelige: „Talán még megtaláljuk egymást”.

RÁTH MÁRTA, hitesszövegszerkesztő és német-magyar fordításokat vállal.

St.-Veit-Str. 6. 8000 München 80, Telefon: (089) 4 36 23 50.

M Ű Z E U M I R I T K A S Á G !

Eladó gróf Bethlen István első díszmagyarjának teljes ékszer-kollekciója 1896-ból. — Arany, ezüst, rubin, féldrágakő. Kard, övek, csatok, gombok, tartozékok. Eredeti tokban. Ára: 59.000.— DM, plusz Mwst. Válaszokat: Postfach 44 02 24 8000 München 44.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, 4408 55. Street NE, CALGARY AB T1Y 4B7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.0 DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 16.— US \$ + 11.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből küldjük.

NY Á R I K Ö N Y V A J Á N L A T A I N K !

BIBLIA, Ó- és Újszövetség	48.—
GÁL: Dogmatika	34.80
HOZSANA, Ima- és énekeskönyv	18.60
INNEN ÉS TŰL. Versek az Isten-kereső emberről	23.40
KAMARÁS: Ima, az ember (antropológia)	15.60
KEMPIS: Krisztus követése	15.60
LÜTHOLD—MINDER: Meggyógyultam Lourdes-ban	14.40
MINDSZENTY: Emlékirataim	24.—
PROHÁSZKA: Modern katolicizmus	50.40
PUSKELY: Szerzetesek	19.—
SAMMACICIA: A lancianoí Oltárszentség-csoda	18.—
SZÁNTÓ OFM.: Várjuk a Szentatyt	10.20
SZENT BONAVENTURA misztikus művei	23.80
SZOLNOKY: Apur püspök élete és vértanúsága	12.—
TÖRÖK: Mindszenty bíboros élete	2.10
TURAY: Isten kereső filozófusok (teodicea)	19.50
VARILLON SJ ÖNMAGARÓL	10.—
VÍZ: Szent Imre herceg	2.10
A hazai és külföldi katolikus kiadványokat a leggyorsabban szállítja számlával a Katolikus Magyar Sajtó Munkaközösség, német rövidítéssel KUPA, Distelfinkweg 21, W-8000 München 60. Telefon: (089) 8 11 14 24. Telefax: (089) 8 14 35 73. Örömmel küldjük új árjegyzékünket, és várjuk megrendelését.	

É L E T Ű N K

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Oberföhringer Str. 40
D-8000 München 81
Telefon: (089) 9 82 80 52
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő: Fejős Ottó.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge.
Oberföhringer Str. 40
8000 München 81
Telefon: (089) 9 82 80 52
Telefax: 089 / 480 23 47.

Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős.

Annonement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni! Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre 25.— DM vagy ennek megfelelő valuta. Tengerentúrra légipostával 40.— DM Lapzárta minden hónap 15-én Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgiroamt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70
Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.
Erscheint 11mal im Jahr.
Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferohenbachstr. 88 - 8000 München 50

Bellagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. — A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontókra, hanem postacsekkontókra kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto, Postgiroamt München, Konto-Nr. 606 50 - 803.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1990. október 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés
ára soronként (kb. 40 betű) DM 6.—
Jelige portóval DM 6.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti hirdetések soronként DM 9.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 18.—
Keretben megkezdett 5 cm-ként DM 12.—
Kéthaasóbs hirdetés az Összeg kétszerese.
Egymásután háromszori hirdetés esetén
10 százalék kedvezmény.
Egymásután hatszori hirdetés esetén
20 százalék kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.

Hirdetések határideje minden hónap 15-e, befizetve!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza.
Hivatalos órák a hirdetésekkel kapcsolatban: hétfőtől — péntekig, 10.00 — 15.00 óra között. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ezidőben érdeklődjenek telefonon.

DÍOSZEGHY TIBOR, hitesszövegszerkesztő és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít Daumlerstr. 249, D-4040 Neuss. Telefon: (091 01) 54 13 17.

H A R G I T A P A N Z I Ó

BÉCSBEN a Mariahilferstr.-Andreasgasse sarkán. Székely faragott bútor berendezéssel várja Önt egy családias hangulat. Szobafoglalás telefonon: 0043 / 222 / 96 19 28 és 932 85 64. A-1070 Wien Andreasgasse 1/8.